

MAGYAR HÍRLEK

HUNGARIA
Tp.

T. „Dunaposta“

BUDAPEST
Postafiók 151.

Igazgató és felelősszerkesztő: **dr Paál Árpád**

Laptulajdonos: **SZENT LÁSZLÓ NYOMDA R-T.**
Törv. szám: Tr. B. 11/11. Jun. 1938.

Főmunkatárs: **dr Gyárfás Elemér**

Dél az Észak ellen

**A pánamerikai kongresszus izgalmas napjai Limában.
A délamerikai államok nyugtalanok Roosewelt Európaellenes
világpolitikája miatt**

Buenos Airesből jelentik: A pánamerikai kongresszusnak Peru fővárosában, Limában december 8-ikán kezdődött ülésére az összes amerikai államok nem vonultak föl egységes érzeléssel. Egyrészt Peru és Ekuador között a grandchacoi vizsaly még nem oszlott el, s Ekuador nem is küldötte el megbízottait. Másrészt és legfőképpen az északi és déli Amerika államai közötti viszonyt nagyon befolyásolja az a lappangó versengés, ami a délamerikai hatalmi vezetésért Argentina és az Északamerikai Egyesült Államok között folyik. Legutóbb a brazilai búzapiacot vette el Argentínától Észak-amerika. Ez a gazdasági foglalás olyan érzékeny visszahatást keltett Argentínában, hogy a legutóbbi napokig kétes volt, vajjon Argentina résztvesz-e a limai pánamerikai kongresszuson.

Argentína mostani részvétele se jelenti azt, hogy a versengés észak és dél vezető két állama közt megszűnt volna. Inkább arra lehet számítani, hogy az argentinai küldöttség még erősebben szembeszáll a mostani limai értekezleten az északiak pánamerikai tervével, mint két évvel ezelőtt, mikor Buenos-Airesben volt hasonló Amerika-egyesítő értekezlet. Akkor egymással való tanácskozások kötelezettségét foglalták valamely katonai szövetség szerződésére, sa Monroe-elv szerinti nagy amerikai elzárkózásra és öncéluságra szeretnék kiépíteni. Ezzel szemben áll Argentínának és általában a délamerikai latinállamoknak az a felfogása, hogy az 6 európai összeköttetések sokszorosát a pánamerikai összeköttetés nem tudja pótolni.

Ilyen ellentétes érzések között nyílt meg a limai pámerikai kongresszus.

A BERLIN-RÓMA-TENGELY „ÜGYNÖKEIT” VÁDOLJA AZ ÉSZKAMERIKAI EGYESÜLT ÁLLAMOK VEZETŐ LAPJA.

Newyorkból jelentik: A délamerikai és latinamerikai államok küldöttei mind határozottabb ellenhangulatot mutatnak Limában az Egyesült Államok olyan szándékával szemben,

A pánamerikai kongresszus érdekes tárgyalásai

A vendéglátó Peru-állam is helyteleníti a Monroe-elve

Limából jelentik: Peru délamerikai állam egymillió 378 ezer négyzetkilométer területű 6 millió 147 ezer lakossal. Fővárosa Lima 285 ezer lélekszámmal népességgel. Idegyült össze az egész amerikai földrészről 21 állam küldöttsége. Csütörtökre, december 8-ra szökött az összehívás, de csak szombaton volt a megnyitó ülés. Addig a különböző előkészületekkel foglalkoztak.

Az Északamerikai Egyesült Államok igénye az, hogy egy amerikai államrendőrséget létesítsenek, továbbá a békejog valamely új kodifikálását, s közös amerikai egyeztető bíróságot. A békeködex a „támadó” fogalma meghatározását, s az ellene való megtorlás előírásait is tartalmazná. A rövid idővel ezelőtt Roosewelt által fölvetett pánamerikai közös védelmi rendszer tervét is szóba akarják hozni.

Limából jelentik: A pánamerikai kongressz-

mely a kisebb amerikai államokat közös arcvonalba akarja állítani a totális irányú európai és ázsiai hatalmakkal szemben. Erre a célra különösen az úgynevezett amerikai világrészi védelmi egyezmény szolgálna. A „New-York Times” írja, hogy Limában megjelent délamerikai diplomatáknak az északamerikai tervvel szemben való magatartása azért történik, mert a „Berlin-Róma-tengely ügynökei” dolgoznak a diplomaták körében. Ez ügynökök mindenáron meg akarják akadályozni, hogy az Egyesült Államok befolyása Délamerikában és Közép-amerikában a német és olasz befolyás rovására megerősödjék.

Irányadó braziliai és argentinai helyeken különösen erős a tartózkodás az északamerikai tervektől. Jólértesült délamerikai körök nyíltan kifejezik azt az aggodalmukat, hogy a limai konferencia minden gyakorlati eredmény nélkül fog végződni, ha az Egyesült Államok kormánya nagyon előtérbe tolja a maga antitotalitási terveit.

szus megnyitó ülésén elsőnek a kongresszus elnöke, Concha perui külügyminiszter szólt fel. Kijelentette, hogy kormányának felfogása szerint azt a politikát kell követni, mely nemzeti szűkkeblűség nélkül, a szociális berendezkedésekbe beolvadni hajlandó minden népnek gazdasági életlehetőséget nyújt. Szerinte a Monroe-elv csak Amerika legnagyobb állama érdekében szolgálja. Legjobb védelem: az államok függetlensége.

Cantilo argentin külügyminiszter felszólalásában hangoztatta, hogy az Egyesült Államokkal való barátság minden amerikai állam számára a biztonság megerősödését jelenti. Argentína kormánya mégis azt hiszi, hogy minden amerikai népnek a saját politikai útját kell járnia. Abból a célból, hogy megvédjék természetes érdekközösségüket, nincs szükség szerződésre. Délamerikának különben is szoros viszonyai vannak Európával s ezeket nem hanyagolhatja el, se nem kockáztathatja olyan amerikai összeköttetésekkel, amik ellenséges magatartásként volnának félremagyarázhatók.

Országos választások Jugoszláviában

A kormány a szavazatok 60-70 százalékát tudta megszerezni. — A horvát vidékeken a Macsek-féle horvát ellenzék jutott abszolút többségre

Belgrádból jelentik: A vasárnapi választások az egész országban teljes rendben és nyugalomban folytak le. Az eddigi megállapítások szerint Belgrádban a kormány a szavazatok négyötöd részét kapta, egyötödét pedig az egyesült ellenzék szerezte meg. A többi szerb és vegyeslakosú Bácskai területén a kormány a szavazatok 70-80 százalékát kapta. Az ellenzék viszont a Szávabanságban (a régi Horvátországban) és a tengerparton, vagyis a horvátlakta vidékeken a szavazatok abszolút többségét szerezte meg, ami azt jelenti, hogy Macsek a horvát nép fölötti hatását nem veszítette el, s a horvát nép továbbra is zárt egységben sorakozik mögötte. Pedig utóbbi időkben úgy a teljes horvát államiságra törekvők, mint más szélsőségekben az alkalmazkodni akarók a Macsek körüli addigi horvát egységet lazítani kezdték. Azonban az a horvát egység — ugy-
átszik — a legújabb választások tűzpróbáját is

kiállotta. A horvát vidékek nagytömrőségű megnyilatkozása az egész Jugoszlávia területén 60-70 százalékra mérsékelte a kormány választási eredményét. A prémiumos választási rendszer ennny szavazatszázalék után is 85 százalékos nyílt mandátumot biztosít a kormánypártnak. Azonban világos, hogy a látszateredmény mögött ott maradt Jugoszlávia legsúlyosabb kériésének, a horvát kérdésnek a megoldatlansága.

Belgrádi jelentés szerint a horvátlakta vidékeken a Macsek-féle horvát parasztpárt hívei nagy terrort fejtettek ki. Az eddigiek alapján megállapítható, hogy az új képviselőháznak 300-310 kormánypárti képviselője lesz, míg az ellenzék 60-70 mandátumra számíthat. Az eddigiek szerint Zsifkovics volt tábornok, Jęftics volt miniszterelnök, Kuskovics és Popovics volt miniszterek nem kaptak mandátumot.

A svéd király ünnepélyesen kiosztotta az idei Nobel-díjakat

A Nansen-iroda meghosszabítja működését

Stockholmból jelentik: A svéd király szombaton hagyományos szertartás keretében nyújtotta át az irodalmi Nobel-díjat Pearl Buck amerikai írónőnek, a fizikai Nobel-díjat Fermi olasz egyetemi tanárnak, a béke-díjat a Nansen-iroda megbízottjának. A békedíj átadásakor az oslói Nobel-házban Hansson, a norvég Nansen-iroda vezetője elmondotta, hogy eredetileg úgy gondolták, hogy a Nansen iroda 1939-ben befejezi működését. Szükség volt azonban az iroda működésének meghosszabbítására, mert a zsidóellenes hangulat Európa több államában nagy gyorsasággal terjed. Közel ötmillió zsidóról kellett Európában gondoskodni. Mivel Palesztina nem bizonyult elégégesnek, Amerika, vagy Ausztrália számításba a letelepítést illetően.

Rendőrség kezére jutott az elfojtott légionista mozgalom titkos nyomdája

A főváros közelében egy erdőcskében álló tanyán éjnek idején gyártották nagy titokzatossággal a légionista röpiratokat

Bucuresti. Saját tud. A legionista mozgalom elfojtása óta állandóan jelentek meg vasgárdista röpiratok, amelyeket különböző módon terjesztettek a fővárosban. A rendőrség most megtalálta a nyomdát, ahol ezek a röpiratok és röpcédulák készültek és letartóztatta a nyomtatványokat előállító banda tagjainak egy részét. Ezek: egy Suciú nevű fiatalember és a két Cristescu-testvér.

Titkos nyomdájuk Bucuresti Tei nevű külvárosában működött. Innen küldték szét a kiáltványokat, körrendeleteket, a „nemzeti törvényszék” haldios titeleit, Zelea Codreanu halála óta azonban már nem működött a nyomda. Ugy látszik, maguk a légionisták is arra a belátásra jutottak, hogy a vezér nélkül maradt mozgalom végetért s a kis kézi-nyomda leszerelését is megkezdték.

Ketten pedig, akik kapcsolatot tartottak fenn a vasgárda néhány vezető emberével, eltűntek. A többi letartóztatták.

A SZECSKAVAGÓGÉP REJTELMEI

A lapok az ügyvel kapcsolatban a következő részleteket közlik: Megnevezése a rendőrség feladatát az, hogy a légionista röpcédulák és röpiratok az első időben háromféle alakban és nyomtatással kerültek napvilágra, amiből nyilvánvaló volt, hogy eleinte három légionista nyomda is működött. Később azonban csak egy formájú nyomtatványok jelentek meg, amiből arra lehetett következtetni, hogy egyetlen titkos nyomdájuk maradt a vasgárdistáknak.

Hosszas nyomozás után a str. Colentinán megtalálták a nyomtatványok szétosztó helyét, ahol a legionisták egyik fogyasztási szövete volt valamikor s ahol egy Tibu Cristescu nevű fiatalember lakott. Ez a fiatalember aztán elvezette a rendőrséget egy tanyára, az Andromache erdő közelében, ahol a kis nyomda be volt rendezve. A rendőrség azonban, kiszállva a helyszínre, eleinte csak egy gépalkatrészt talált. A tanya munkásai mindössze annyit tudtak, hogy

nemrég érkezett sáros gépkocsin, nagy ládában egy szecskavágó gép, amely-leemelésénél ők is segítettek.

De aztán hamar kiderült, hogy a kis gép a tanya egy eldugott kis szobájában van. Már szét is volt félig szedve, nyilván tovább akarták innen szállítani.

A nyomda technikai vezetője Suciú nyomdász volt, aki letartóztatásban van. Suciú beismeri, hogy Patrascu szebeni tanárral dolgozott együtt a nyomtatványokon, aki kiadta az Igazság a Codreanu-perben című nyomtatványt is. Előkészületben volt egy másik mű kiadása: *Külpolitikánk* címmel, Cristescu tanártól, de Codreanu halála és a nyomozó in-

tézkedések megszigorítása után abbahagyták a munkát és kezdtek szétszéledni.

Suciú nyomdász állást is keresett és a Monitorul Oficialnál helyezkedett el, de csak egy napig dolgozott itt, mert letartóztatták.

Felderítette a rendőrség azt is, hogy a kis nyomdát Bucurestiben a Str. Olimpului utcában vásárolták, 20.000 leért. A nyomtatványokat a tanyán készítették éjnek idején s reggelként megkérdezték a tanyai munkásokat, akik a kis nyomda közelében a napi munkától kifáradva, mélyen aludtak:

— *Nem hallottatok semmit?*

Igy győződtek meg arról, hogy munkájuk titokban maradt. A kész nyomtatványokat aztán kofferekben vitték Titu Cristescu Str. Colentinai lakására, ahol már legionisták vártak a széthordásra. Éjjelenként nem tudtak többet nyomtatni 3000 példánynál. A kiáltványokat a legionista bizottság tagjai vizsgálták felül, köztük Dumitrescu Borsa lelkész, Cristescu tanár és Trija.

Vasárnap este befejeződtek a memelvidéki választások

Minden szavazónak 29 szavazatot kellett leadni. — Egy hét múlva hirdetik ki a választási eredményt

Memelből jelentik: A memelvidéki tartományi választások vasárnap este végetértek. A szavazó cédulákat tartalmazó lezárt borítékokat az éjszaka folyamán az ország minden részéből Memelbe vitték és hétfőn megkezdik a szavazatok összeszámlálását. A választási törvényben szavazási mód nagyon szövevényes összevegyítése a lajstromos és az egyes névre szóló szavazásnak. Ennek folytán most is egy-egy választónak 29 különböző szavazatot kellett leadnia. Az ilyen szövevényesség miatt az eredmény összeszámolása is nehéz, s így csak egy hét múlva kerülhet a sor az eredmény kihirdetésére. Eddigi megállapítás szerint a szavazásra jagsultak 95 százaléka adta le szavazatát. Egyes vidékeken százszázalékos a részvétel. A litván államelnök rendeletet

adott ki, amely Kaunas város és területére november elsejével megszüntetett kivételes állapotot hat hónapra újból életbe lépteti. Az intézkedésre felelőtlen elemek üzemével kapcsolatban az állam biztonsága érdekében volt szükség.

A cseh konzulátusok román állampolgároknak csak indokolt esetben adnak beutazási vizumot

Szatmár. Saját tud. Vasárnap a szatmári utlevélrohadákhöz értesítés érkezett, amely arról számolt be, hogy a cseh konzulátusok a román állampolgárok részére csak rendkívül indokolt esetben adják meg a beutazási vizumot. A magánosoknak előzőleg annak a csehszlovákiai helységnek a hatóságától, ahová utazni akarnak, elfogadási engedélyt kell szereznie, míg a kereskedők a román, vagy a cseh kereskedelmi és iparkamarák igazoló okiratát kötelesek vizumoztatás előtt felmutatni.

Legújabb könyvek:

Tóth Tihamér: Üdvözlégy Oltáriszentség . 223 lej
Cserly Jolán: Ha tudnád . . . . . 80 „
Schmidt: A megváltás szolgál . . . . . 162 „

Az ismeretlen kedves

Irta: Gáspár Jenő

I.
Asszonyom! — ez a levél úgy repes ön felé, mint egy szomorú ember utolsó és kétségbeesett sikoltása. A messzeségből, ahogy ezt a levelet írom, keresem az arcát, de nem találok. Mióta keresem? Azt hittem, mikor első levelét megkaptam, hogy ismerem, tudom ki, mik az érzései, szenvedései, örömei; tudom, hogy napsugárra vágyik s hogy néha gondol rám, a messzi ismeretlenre. Furcsának találtam, hogy nem akart megismerni, hogy így a megszépítő messzeség kódján akart csak velem foglalkozni, hogy csak levelek halk és finom soraiiban akarta felkelt megmutatni. De beleegyeztem, mert úgy éreztem, hogy ez is ajándék számomra a maga részéről... És látja, ez az ajándék azóta megsokszorozódott, mert minden levele, mint illatos virág hullt és hull a szívemre és én nem tudom megköszönni magának, hogy ennyire megszépíti az életemet. Világosságom, édességem, örömem, boldogságom nekem azóta, amióta ismeretlenül ismerem. Miért nem akarja, hogy egyszer lássam? Miért nem akarja, hogy csak egyszer is a szemébe nézzek, mennyi mindent kaphatna az én szegény művészeletem ettől a perctől... És én már számtalanszor elképzeltem a maga arcát, szeméinek raagyogását, ajkának szép és nemes vonalát, szavának lágy muzsikáját... Csak egyszer láthatnám magát, csak egyszer láthatnám téged, hogy soha többé ne felejthessem el azt a

pillanatot... Ez volna életem legértelmesebb pillanata, a kezdet és a vég, a boldogság és a mámor, vagy talán a fájdalom, a szenvedés, a pusztulás. De mit bánám én, csak egyszer láthassalak, csak egyszer szakadjon szét ez a rettenetes ismeretlenség, ez a fojtogató hörtön, csak egyszer mondhatom el: szeretlek. Nem egyszer, százszor kiáltanám el, mint egy vallomást, mint életem egyetlen tartalmát: szeretlek, szeretlek, szeretlek... És a levegő megtelne forró hullámmokkal, ezer nap gyúlna ki az égen, piros csillagok ragyognának és a szívérványom tarka uszálya lenne a szőnyeg, amelyre a te királynői lábod rálépne, én szerelmem, én életem, én ismeretlen királynőm... És akkor születnének kezem alól boldog sikoltások, akkor lenne igazi szárnya muzsikámnak, akkor lenne sikere nevemnek, zivatarra a bennem élő szépségeknek... Könyörgök, csak egyszer láthassalak, aztán meghalhatok... Mindig ott kóborlok, ahol gondolom, hogy láthatlak, az országúton minden kocsiba bebámulok, hátha a te szemeid mosolyognak rám a fátyol alól, hátha a te fehér kezű villan felém, mint álombeli intés, hívogató selyemkendő... Már nem is tudom, mit írok. Bocssás meg, hogy elragadtott a szenvedély, de rettenetes tudni, hogy a nap sűt és tudni, hogy nem láthatjuk soha... Minden vakoknál sötétebb vakság ez, minden szenvedésnél fájdalmasabb: Ha jársz az úton és kocsid kopott vándor mellett robot el, gondolj reám és hullass egy virágot az útra, hogy gazdagá tudd ismeretlenségbe burkolózó szerelmednek vergődő rabját és koldusát“...

II.

Nadja Merk asszony kezében szinte táncolt a papír, ahogy a levelet olvasta. A kocsis ütemes ringással haladt az úton, a négy orosz paripa boldogan és jókedvűen nyerített a napfényes levegőben. Messze dalolt, virágozott az orosz mező és a messzeség alján szerelmesen simult bele a kék ég a föld ölelésébe.

— Péter Ilic Csajkovszky — sóhajtott a asszony.

A szeméi csillogtak, ahogy a levélbe nézett. Az örömtől és a bánattól. Az örömtől, mert a levélben ott égett, lobogott a férfi szerelme, amelynél nagyobb érték nincs; a bánattól, mert tudta, hogy a férfi és az ő útjai sohasem találkoznak. Pedig milyen jó volna rábíznai magát muzsikájának áradt és harsogó nulláira, hadd vigyék, hadd ringassák életét új partok felé, új világba, új életre és váltsák meg szenvedéseitől... Milyen gyönyörű világ lenne az... A szerelem és a szépség birodalma, amelynek ő lenne a királynéja, akinek lábánál ő, a végtelen orosz föld zenés titánja zokogna és sírná legszébb hangjait szívének... Mennyivel szebb és jobb világ lenne, mint a mostani...

Nadja Merk asszony sóhajtott. Szergej, Petrovics Merk, a férje jutott eszébe. Hiába ad meg neki minden kényelmet, gazdagságot, hiába övé itt, az országút két oldalán minden, amerre a szem ellát, mennyivel gyönyörűsebb volna az az élet, amelyben a költő hangszere volna minden kincs s muzsikájának szívérvány szíve leple takarná be őket... Hogy is írja?

— ... a szívérványom tarka uszálya lenne

Megdrágult a levél- díjszabás Magyarország és Lengyelország felé

Bucuresti. Sajtó tud. A posta vezérigazgatóságának közlése szerint 1939 január 1-étől kezdve megváltozik a Magyarországra és Lengyelországra küldendő levelek és levelezőlapok díjszabása. Az új díjszabás a következő: 1) Levelekre 20 gramig, 12 lei, további 20 gramért 7 lei bélyegyet kell ragasztani. 2) Egyszerű és képes valamint katonai levelezőlapok díja 7 lei. Visszas fizetve: 14 lei.

Az eltűnt pesti diák régi iskola- társaival találkozott Erdély városaiban

Sepsiszentgyörgyig vezetnek a nyomok

Jelentették, hogy az Erdélyszerte ismert kiváló festőművész, Molnár Róza, 17 éves fia, Keöpe Egon, budapesti lakásáról nyomtalanul eltűnt, hogy egy Brassóból keltezett levele vezetett csak nyomára. Nagyanyja, özv. Molnár Kálmánné, aki Kézdivásárhely uritársadalmának köztisztviselői álló tagja, nyomozni kezdett unokája után és sikerült is a következőket meg tudnia:

Keöpe Egon még november 29-én érkezett Brassóba és ott a Pesth szállodában szállt meg. A hotel személyzete szerint olyan komolyan viselkedett, hogy nem is sejtették, hogy hazulról megszökött ifjunak adtak szállást. Brassóból december 3-án délután fél öt órakor autótaxi Kézdivásárhelyre utazott, valószínűleg a nagyanyjához akart menni, de talán félt jelentkezni ezért szombattól — december 3-tól — vasárnap, december 4-én estig a Vigadó szállóban szállt meg és csak néhány volt iskolatársaival váltott pár szót, de a nagyanyjai házat elkerülte.

Kézdivásárhelyről december 5-én, hétfőn visszatért Brassóba és a Pesth-szállóban fogyasztotta el ebédjét, majd azzal távozott el, hogy Sepsiszentgyörgyre utazik, barátai meglátogatására.

Brassóból értesítették a constantai hatóságokat, hogy ha ott hajóra akarna szállni, tartóztassák fel és vigyék nagyanyjához Kézdivásárhelyre.

Megjegyezzük, hogy Keöpe Egon érvényes magyar utlevéllel érkezett. Utlevele ez év végén jár le.

a szőnyeg, — olvasta —, amelyre a te királynői lábad rálepné...

Újra belemerült a levél olvasásába. Itta a sorokat, mint valami forró, részegítő mérget. Nem is hallotta, hogy mellette megszólalt egy esegő gyerek hangja:

— Nadja anyuska.

Két csillogó leánykaszem nézett csodálkozva a kipirult, felhevült asszonyi archa. Nem kapott választ. Sírásra húzta kicsi száját és újra megszólalt:

— Najda anyuska...

— Natasácska — rezzent össze Najda Merk asszony.

— Mi az, amit olvassz? — csacsogott a gyermek.

— A megváltó üzenet — suttogta az asszony. És újra elülről kezdte a levelet olvasni. A hűvös, szablonos megszólítást, az egyre erősödő szenvedélyt, lám, most már bizalmasan magázta, most forrón, remegve, tegezzen kiált a férfi szerelme, mint valami legyőzhetetlen gordonkaszó. Már nem halott és nem látott semmit. Csak azt érezte, hogy ez az a perc, amikor világok omlanak össze, hogy romjaikból új tündérpaloták épüljenek fel. Csak azt érezte, hogy piros szárnyú szél kél valahol a pusztá mélyén, felkapja, átöleli és viszi magával. A szája tikkadt volt, a kezében égett a levél s mint öntudatlan vallomást suttogta maga elé:

— Péter Ilics Csajkovszky...

III.

Az út szélén magas, sápadt férfi állt. A szemé lángolt, mint a csillag és karjait vágyakozva tárta ki a közeledő kocsi felé, mintha az álmok aranyhintóját várta volna

Az új magyar külügyminiszter fogadtatása a külföldi sajtóban

A német lapok a tengelyhatalmakhoz való ragaszkodást emelik ki a várható további magyar külpolitikában. A lengyel sajtó főlemlíti, hogy az új magyar külügyminiszter Báthory István egykori lengyel király nővéreinek a leszármazottja

Budapestről jelentik: Szombaton este megtörtént Csáky István grófnak, a külügyminisztérium eddigi kabinetfőnökének külügyminiszterre való kinevezése.

Mint Berlinből jelentik, valamennyi ottani lap örömmel fogadja Csáky István gróf kinevezését és közlik a lapok az új külügyminiszter életrajzát. A *Völkischer Beobachter* így ír:

— Csáky István gróffal olyan férfi került a budapesti külügyminisztérium élére, aki gazdag diplomáciai tapasztalatokat egyesít magában ügyes és egészséges politikai realitással. Az új külügyminiszter meggyőződéses híve annak a külpolitikának, mely az ország felemelkedését a tengelyhatalmakkal való szoros és bizalommal áthatott együttműködés útján kívánja biztosítani és az utóbbi idők eseményei során már döntő sikereket könyvelhetett el: a fegyverkezési szabadság helyreállítását és a bécsi döntőbírósi ítélete alapján ország területe megnövekedését. A budapesti lapok állásfoglalása mutatja, hogy az új külügyminiszter nagy tekintélyt tudott magának kivívni hazája

közvéleményében.

A *Berliner Tageblatt* szerint Csáky István grófnak olyan férfi veszi át a magyar külügyek vezetését, aki Európa és saját országa szempontjából oly döntő események különböző szakaszaiban nagy szerepet vitt és így teljesen át tudja tekinteni ennek az új rendnek az alapjait. A baráti Magyarország új külügyminisztere számára ezek a tapasztalatok és ismeretek szilárd és reális alapot jelentenek a jövő feladatai szempontjából.

Varsói jelentés szerint a lengyel lapok is nagy érdeklődéssel foglalkoznak Csáky István gróf kinevezésével. A lapok nagy része, közöttük a *Kurjer Warszawski* is, a külügyminiszter életrajzát is közli. A *Gonjec Warszawski* szerint Csáky István gróf eddigi működése alatt nagy energiáról és akaratról tett tanúbizonyságot. Magyarország külpolitikája fiatal és energikus kezekbe került és Lengyelország szempontjából már az a tény is örvedetes, hogy gróf Csáky István a lengyelek egykori nagy királyának, Báthory Istvánnak a nővére családjából származik.

A magyar pénzügyminiszter a honvédelmi beruházásokról és arról, hogy a bankjegyforgalom megnövekedése egészséges tünet

Bajáról jelentik: Reményi-Schneller Lajos pénzügyminiszter Baján beszédet mondott a tiszteletére adott vacsorán. Ismertette a legutóbbi külpolitikai eseményeket és rámutatott arra a munkára, amelyet a honvédség felszerelése és a háborúra való felkészülés jelentett.

— Nagy munkát kellett végezni, — mondotta, — mely szinte felülmulta az emberi erőt, de minden kellő időben elkészült. Hála Istennek nem került sor további erőpróba, mert a baráti nagyhatalmak támogatásával vér nélkül értek el eredményt. De a magyar közvéleményt most az a kérdés foglalkoztatja, hogy a honvédség

felszerelése és mindazok az intézkedések, amelyek a Felvidék visszacsatolásával jártak, nem kerültek-e annyiba, hogy a kiadások megengathassák az államháztartást és veszélyeztessék a pengő értékét. Erre az a válaszom, hogy nem kerültek annyiba. Sőt, az egymilliórdos beruházási program is változatlanul folyik tovább, mintha mi sem történt volna. Ez elsősorban a polgári beruházásokra vonatkozik, mert a katonai beruházást sokkal gyorsabb ütemben valósítjuk meg, mint azt eredetileg tervezték. Sőt meg is toldjuk egy tekintélyes lépéssel, mert első és legfontosabb feladat az, hogy nemzeti szeltemtől áthatott erős és ütőképességű magyar hadsereg álljon a nemzet rendelkezésére.

Beszélt ezután a pénzügyminiszter a bankjegyforgalom emelkedéséről és megállapította, hogy ennek három oka van: 1. A szeptemberi válság során sokan kivették bankbetéteiket. Ezek most már visszaáramlanak és rövidesen végleg helyreáll a normális állapot. 2. A beruházási program végrehajtása fokozott ipari és kereskedelmi tevékenységet jelentett, mely nagy tömegben vette igénybe a bankjegyet. 3. A Felvidék visszacsatolása által egymillióval növekedett az ország lakossága. Ennek az újabb népességnek természetesen újabb bankjegymennyiségre volt szükség, hogy forgalmi igényeit akadálytalanul lebonolyíthassa. Az elsorolt három körülményből látható, hogy a bankjegy forgalmának növekedése nem aggasztó, hanem egészséges tünet, mert fokozottabb, felkészültebb magyar közgazdasági életet jelent, mely a termelésből fakad.

Hangoztatta a továbbiakban a pénzügyminiszter, hogy idejét multa az a felfogás, mely kizárólag az aranyhoz kötötte a pénz értékét. Nem vagyunk többé az aranyrakabjai. Az arany csak arra jó, hogy a nemzetközi fizetési forgalomban kiegyenlítő szerepet játsszon.

A legújabb szentírás kiadás

OSZÖVETSÉG. I—III. kötet Vászónkötésben
1080 lel.

UJSZÖVETSÉG I—II. kötet Vászónkötésben
360 lel.

— Talán ő lesz — suttogta.

A négy ló kényesen, rangosan kapálta az országút porát. Fent a levegőben szerelmes madarak dala reszkettett és távoli virágok illata kavargott a kocsi körül. Nadja Merk asszony felpillantott a levélből és ijedt sikoltás reszkettett a torkában:

— Péter Ilics...

Rámereedt tekintete az út szélén álló férfi sápadt arcára. Ismerte jól ezt a feketeszakállas arcot a képeslapok címképeiről, de most, hogy ilyen közelről látta, százszor szebbnek és fontosabbnak látta. Csak azt érezte, hogy valami titkos erő felkapja és sodorja feléje. A lábai reszkettek, a keze forró volt, az arca lángolt és a kocsiajtó felé nyúlt, hogy felrántsa. Ebben a pillanatban síró hang búgott fel mellette.

— Najda anyuska el akarja hagyni Natasát?

Mintha kimondhatatlan messziről jött volna a hang. Fehér gyermekacsó sirt benne, mint meredek szédületében az őrangyal keze. És az asszony visszarokkadt a kocsi párnáira.

— Natasácska — győzte le benne az anya az asszonyt.

És összehúzta arcán sűrűre a fátyolt. A férfi nagyra tágult szemmel, csodavárón állt az út szélén és nem is vette észre, hogy a csoda már megtörtént. A mezők fölött diadalmasan áradt a napfény melege...

IV.

Najda Merk asszony és Péter Ilics Csajkovszky sohasem ismerte meg egymást. És talán ezért van annyi szépség bennünk, ha az orosz titánt hallgatjuk... Mert mindig szép az elérhetetlen és a nő csak addig, amíg ismeretlen...

Az új olasz-francia ellentét

A tuniszi kérdés háttére

Írta: Csiszár Béla

A tuniszi kérdés veszélyesebb, mint amilyennek kezdetben, Ciano beszéde után látszott. A heves tüntetések Tuniszban és Korzikában, valamint a még hevesebb ellentüntetések Olaszország minden nagyobb városában lankadatlanul folynak és nincs is remény arra, hogy ezt a kérdést hamarosan közmegegyezésre el lehessen intézni. Inkább az látszik valószínűnek, hogy a tengelyhatalmak egymásközi megegyezése után Olaszország teljes erővel ennek a kérdésnek az elintézésére koncentrálja erejét. A cseh kérdés után Olaszország a tuniszi kérdést oldja meg, hogy — mint az egyik olasz lap írta — az európai egyensúlyt új alapokra helyezze és biztosítsa a béke állandóságát.

Olaszországnak régi sérelme a tuniszi olaszok problémája. Az abesszin háború előtti éveknek ez volt a legsúlyosabb ellentéte a két nemzet között. Tuniszra ugyanis Olaszország már jóval előbb formált igényt, mint Franciaország, de akkor gyengesége miatt képtelen volt megszerezni. Azonkívül Tuniszban jelentős számú olasz él, akiknek jogait Olaszország mindenképpen biztosítani igyekezett, hogy megtarthassa őket az olaszág számára. Míg után hatalmi szóval és hatalmi eszközökkel Tunisz birtokbavétele nem történhetett meg részéről, népi alapon igyekeznek meghódítani magának ezt a területet. A népi elv München óta az új európai szellemiség alapja s így érthető, hogy Olaszország most nem akarja elszalasztani ezt a kiváló és alkalmas pillanatot.

Tuniszban az 1921-iki népszámlálás még kevesen 90 ezer olaszt és 60 ezer franciát talált. Azóta Franciaország erőteljes telepítési és áthonosítási akciót indított, hogy a kedvezőtlen arányszámot eltüntesse és a maga javára billentse: a kedvezmények egész sorát juttatta azoknak, akik hajlandók voltak felvenni a francia állampolgárságot. Így azután a tíz év múlva megtartott népszámlálást már kedvezőbb körülmények között tartották meg: az 1931-es statisztikában már 91 ezer francia 91 ezer olasz szerepelt. A tuniszi olasz telepesek nagyrésze már a francia hódítás előtt is Tuniszban lakott, illetve már a francia hódítás előtt is jelentékeny számú olasz telepes élt itt. Egyáltalán nem franciák, hanem a szicíliai telepesek voltak azok, akik a tuniszi homoksiavagokat és elhagyott, műveletlen földeket termő földekké átváltoztatták és virágzó kulturát teremtettek ezen a területen. S mégis, a helyzet karikatúrája, hogy a két nemzetiség vagyoni megoszlása nagyon elütő volt. Míg például 1909-ben a 2300 francia földbirtokos kezén több, mint 700 ezer hektárnyi terület volt, addig az 1150 olasz birtokosnak csak 83 ezer hektár jutott. Az olaszok nagyrésze földmunkásként került Tuniszba s nélkülözhetetlen tényezője lett a tuniszi gazdasági életnek. Elárasztották az egész területet s olcsón vállalták a munkát, csakhogy megélhessenek és nagy családjuknak megkereshessék a betevő falatot.

Olaszország már régen szemet vetett a területével szemben fekvő Tuniszra, erre a rendkívül fontos stratégiai pontra. A risorgimento (az 1870-ben beteljesedett olasz egységmozgalom) utolsó szakaszában elhatározták, hogy itt is megvetik a lábukat, ahol akkor már jelentős olasz telepek voltak. Az idő igen kedvező volt ezekre a hódításokra, mivel maga a francia császárság is jószemmel nézte az olasz terjeszkedést — más irányban, mint a pápai állam felé. Amikor Németország legyőzte Franciaországot, Olaszország előtt nyitva állt az út régi vágya teljesítésére. De az akkori olasz kormányok nem tudtak élni a kedvező pillanattal, elszalasztották a kedvező alkalmat, húzták-halasztották a hódítást, végül is lekésték. Franciaország rövid idő alatt összeszedte magát s mivel Németország is biztatta erre, 1880 elején megindította akcióját Tunisz annektálására. Az akció majdnem úgy bonyolódott le, mint az olaszok abessziniai vállalkozása négy

évtizeddel később. Az alkalmat néhány hóbor törzs támadása szolgáltatta a francia gyarmatokkal szemben, amire Franciaország erélyes megtorlást jelentett be s rövidesen meg is indította büntetőexpedícióját. A háború 19 hónapig tartott s végül is a francia seregek győzelmével végződött.

Olaszország, természetesen, a tuniszi hódítást keserű szívvel szemlélte s sokáig nem tudott beletörődni. Mint most Franciaország, ő is csak nagysokára volt hajlandó elismerni a tuniszi foglaltsát. Amit Bismarck akart, teljes mértékben elérte: sikerült éket vernie a két latin nemzet közé s Olaszország, a vérg sértett és elkésztett Itália sietve menekült a németosztrák-magyar szövetség kebelére. Olaszország joggal hivatkozott arra, hogy Tuniszra neki több igényjogosultsága van, mint bárkinek másnak, minthogy Tunisz idegen telepesinek túlnyomó része olasz. De a foglalásba előbb-utóbb bele kellett nyugodnia s összébbzárkóznia Németországgal és a monarchiával. Kielégítetlen gyarmatigényei és a monarchia olaszlaktá területeire való törekvése a világháborúban újból a franciák oldalára állította, de azután ismét hevesen franciaellenes politikát folytatott, mivel igényeit nem elégtették ki. Az ellentétek különösen Tunisz miatt élesedtek ki ismét. Franciaország az olasz állampolgárokat másodrangú polgárokként kezelte s nem volt hajlandó engedményeket és könnyítéseket adni nekik.

A nemzetközi egyezmények, különösen az 1896-ban létrejött szerződés értelmében az olasz telepesek megtarthatták nemzetiségüket, külön iskolákat tarthattak, megfelelő arány-

ban résztvehetek a közügyek intézésében. Ezeket a jogukat azonban mégis alig gyakorolhatták. Éveken át viharzott az olasz és a francia sajtóban a tuniszi olaszok körül a harc, míg végül is 1934 végén a két ország közeledett egymáshoz s régi ellentéteiket elföldelve, megállapodást kötöttek, amelyet Laval 1935 január eleji római útja alkalmával szentesítettek. A megegyezés értelmében a tuniszi olaszok tíz évre megkapták a különleges nemzetiségi jogokat. Tíz év elteltével ezeket fokozatosan megszüntették volna, majd újabb tíz év elteltével a tuniszi olaszok francia állampolgárrá váltak volna. Cserébe Olaszország több jelentős kedvezményt kapott s főleg a francia kormány jóindulata semlegességét abessziniai vállalkozásával kapcsolatban. Ezt, mint tudjuk, a radikálisok és a szocialisták megghiúsították, Laval lemondott s a francia-olasz egyezmény ratifikálására nem került sor. A két ország viszonya ismét rosszra fordult s Olaszország ma már nem hajlandó magára nézve kötelezőnek elismerni a római megállapodást, hanem ahelyett újat és jobbat kíván. Természetesen meg kell állapítani, hogy a tuniszi kérdés egyik nemzet számára sem népi, hanem hatalmi kérdés. Franciaország és Olaszország számára Tunisz és a közelében lévő Biserta, mint rendkívül értékes harcászati pont jön számításba. Franciaország a két helyet kitűnően kiépítette, Bisertában nagyszabású flottabázist létesített, ahonnan ellenőrizheti az egész szicíliai partvidéket s sakkban tarthatja Olaszországot. Tunisz birtoka azt jelenti, hogy aki benne ül, az a Földközi-tenger keleti és nyugati része közt lebhonyoló hajózás ellenőrzését teljesen kezében tarthatja.

Jóslásokba, természetesen, lehetetlen még bocsátkozni: lehet, hogy Olaszország csak a tuniszi olaszág helyzetének teljes és gyökeres rendezését óhajtja, de lehet az is, hogy a népiség jogán magának követeli ezt a területet. Ebben az esetben a világ még sok érdekes és meglepő eseménynek és fordulatnak lesz tanu-
ja

Repülőgépen külföldre akarták szállítani a csempészett aranyat

A dévai törvényszék összesen tízenötthavi fogházat osztott szét a négy csempésztárs között. Lefoglalták az aranyat

Déva. Saját tud. A dévai törvényszék Vaida-Popescu tanácsa ma hirdetett ítéletet egy hunyadmegyei aranycsempészség ügyében, amelynek szálai Bucurestibe vezettek.

Vernescu Sámuel bucaresti lakos, aki együtt élt egy Bercovitz Leontina nevű dúsgazdag bucaresti asszonnyal, Goldstein Ervin bucaresti 42 éves rabbi tanácsára elhatározta, hogy aranyat fog venni a termelőktől s azt külföldre fogják repülőgéppel szállítani. Goldstein Ervin, aki úgy látszik ismerte Katz József dévai kereskedőt, aki egy időben a dévai Fehér Keresztesnek volt a bérlője, magához hívatta Katzt s Katz Józsefnek az lett volna a kötelessége, hogy a termelők és Vernescu között az összeköttetést létesítse s ezért a munkájáért Katznak kilogrammonként 5000 lei bizományi jutalékot juttattak volna.

A hatalmasnak ígérkező üzletre Bercovitz Leontina, akinek saját autója is volt, 500.000 leit adott át Vernescunak.

Katz József valóban felveszi az összeköttetést Abrudean Niculae és Petru Radu hunyadmegyei aranyvidéki lakosokkal, akik meg is ígérk, hogy leszállítják részükre az aranyat. A megállapodás szerint 4 vagy 5 kiló aranyat adnának el, kilonként 140.000 leiert. Abrudeannak ezért 15.000 leit át is adtak Bucurestiben s ahogy hazaérkezett megállapodtak, hogy Piskin fognak találkozni, amikor át is adják a jelzett mennyiséget.

Katz értesítette Vernescut, aki Bercovitz Leontina gépével megérkezett, s 1938 szeptember 12-én előbb Dévára, aztán este 9 órakor Piskire érkeztek, ahol a Banca Nationala s a rendőrség emberei azonban már mindenről értesülve voltak és ahogy a gép a Baum-kifőző előtt megállott, igazolásra szólították fel az autó utasait, akik

azonban nem tudták magukat kellően igazolni, illetve nem tudták igazolni az aranyak feltüntetett csomagok eredetét. Abrudean és Radu

5 darab aranyat látszó rézrudat, 45 gram tiszta aranyat és 19 gram homokos aranyat hoztak. A hatóság emberei azonnal lefoglalták a sofőről lévő és az arany árara szánt 415.000 leit is.

A dévai törvényszék hosszas tárgyalás után szombaton hirdette ki az ítéletet, amely szerint aranycsempészség vádjában bűnösnek találta Vernescu Sámuel 49 éves bucaresti lakost s ezért 5 havi fogházra és 10.000 lei pénzbüntetésre ítélte, amely utóbbit 300 napra változtatható át, ki nem fizetés esetén. Bűnösnek találta a bíróság Goldstein Ervint is s őt 3 hónappal és 5000 lei pénzbírsággal, Katz József dévai kereskedőt 4 hóval és 10.000 lei pénzbüntetéssel s Radu Petru nyavalyásfalvi lakost 3 hónappal és 5000 lei pénzbüntetéssel sújtotta. A 10.000 lei 200 napi s az 5000 lei 100 napi elzárásra is átváltoztatható ki nem fizetés esetén.

Elrendelte továbbá a bíróság az öt darab rézrudnak, a 45 gram tiszta s a 19 gram poraranyat, valamint a 415.000 lei készpénznek az állam javára való elkobzását is, egyetemlegesen kötelezve a vádlottakat a perköltségek kifizetésére.

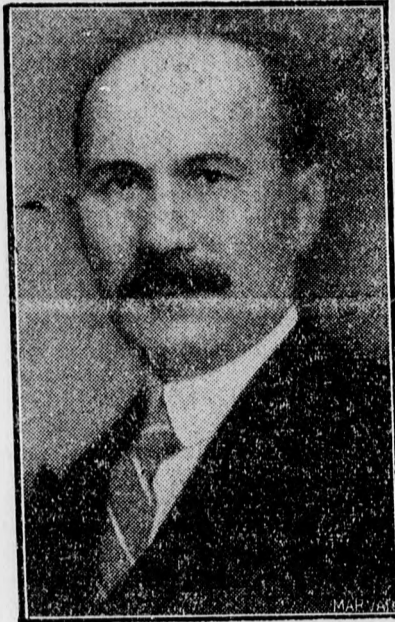
Az ítélet ellen felebbezést jelentettek be.

A nagyváradi mozgóképszínházak műsora:

APOLLÓ: TAMÁS BÁTYA KUNYHÓJA.
SCALA: TITOKZATOS TESTAMENTUM és VÉGE A VÁLSÁGNAK.
DORIAN: KAMASZ LÁNYOK.
CORSO: TAMARA.

A falvak védnökei

Bucurestiből jelentik: Marinescu tábornok, egészségügyi minisztertől indult el az a kezdeményezés, hogy minden község számára kijelölje a „falvak védnökeit”. Az egészségügyi miniszter, a határozott és világos ítéletű orvos, személyesen járta végig a falvakat és megbor-zadva az ott tapasztalt állapotoktól, kiadta a jelszót:

Gh. Ionescu-Sisestl.

„Mentsétek meg a nemzet gyermekeit!”

S ezt az S. O. S. kiáltást meghallották a jóakaratu emberek. Az első lépés a segítő munka megszervezéséhez a „falvak védnökei”-nek kijelölése volt. Nem bocsátkozunk részletek ismertetésébe, csak megállapítjuk, hogy a derék orvos-miniszternek

ez a „recep”-je örvendetes eredményt hozott. Nem akarunk humoros összehasonlítást sem a falvak jelenlegi védnökei és a letűnt rendszerek lelketlen előjárói között, akik bár legtöb-ben alig törődtek a nép sorsával, szívesen neveztek magukat a „falvak atyjá”-nak.

Most az előbbihez hasonló jelenségről kell megemlékeznünk, amelynek kezdeményezéséért Gh. Ionescu-Sisestl földművelésügyi minisztert illeti az érdem. Ionescu-Sisestl miniszter a földművelésügyi minisztérium osztályvezetőinek legutóbbi értekezletén kifejezte azt az óhaját, hogy a megszervezendő búzaversenyek felügyelői és kiküldöttjei váljanak megyéik érdekeinek lelkes képviselőivé, vagyis a falvak és tartományok védnökeivé. A földművelésügyi minisztérium kötelességüké teszi, hogy személyesen keressék fel a falvak földműveseit és ismerjék meg ilyen módon gondjaikat, szükségüket, kívánásaikat, hogy minél szorosabb kapcsolat jöjjön létre a falvak és a központ között.

— En magam Mehedintimegyét vállalom, — mondotta a földművelésügyi miniszter, azután felolvasta azoknak a munkatársainak névsorát, akik születési helyén vele együtt fogják a falvak védnökeinek tisztjét betölteni.

Legközelebbi előadásán Ionescu-Sisestl tovább fejleszti ezt a művét és mindazokat, akiknek minisztériumával valamely kapcsolata van, bevonja ebbe a lelkes munkába. Ilyen módon a hivatalos megbízottakon kívül új elemek is bekapcsolódnak abba a munkába, amelynek célja a falvak életének tanulmányozása, a falusi kultúrházak támogatása, az országőr és katonai előképzős-mozgalom megerősítése és a mezőgaz-dasági élet ütemének állandó fokozása. Olyan munkaterület ez, ahol még sokat kell végezni a román falu és a román paraszt érdekében.

Kétségtelenül új és meglepetéseket hozó idő-kezt élünk. Ezelőtt, a politikai rendszerek alatt azt tapasztalhattuk, hogy a különböző vezetők között állandó vetélkedés nyilvánult meg. Most minden olyan kérdésben, amely az állam jólétét segíti elő, teljes összhang nyilvánul meg. Ez a rendszer, amely végre összhangot teremtett és egyensúlyba hozta az ország életét, őfelsége II. Károly király műve, aki már a „Principele Carol” alapítványok felállításával lerakta ennek a műnek alapkövét.

MIÉRT sietnél annyira Karácsony apó?

— Tudom, miért siettem annyira. Mondani akarok neked valamit:

Megújítottad sorsjegyed a II. OSZTÁLY fuzására?

Ha nem újítottad volna még meg, úgy tedd meg még, ma és ha majd újra eljövök, idejében, milliomosként találalak!

Az ÁLLAMI SORSJÁTÉK UJ TERVE

a még hátra levő három osztály alkalmával
340.584.000 lelt oszt szét, amely összeg 168.638 nyereményre oszlik.

Ime:

4 egyenként 6.000.000 lels nyeremény	= 24.000.000
50 egyenként 1.000.000 lels nyeremény	= 50.000.000
62 egyenként 200.000 lels nyeremény	= 12.400.000
522 egyenként 100.000 lels nyeremény	= 52.200.000
40.000 nyeremény 3.636 lels	= 145.440.000
40.000 nyeremény 912 lels	= 36.480.000
88.000 nyeremény 228 lels	= 20.064.000

Látod, hogy gondol reád, Karácsony apó? Nem hiába neveznek engem „szerencse apónak” is!

A csehországi volt szocialdemokraták nemzeti irányu munkáspártot alakítottak

Az új párt hivatalos ellenzék lesz a parlamentben. Megvalósítják a kétpártrendszert a törvényhozásban

Prágából jelentik: A nemzeti munkáspárt vasárnap tartotta alakuló nagygyűlését. A kormány részéről Kapras közoktatásügyi miniszter jelent meg a gyűlésen. A nagygyűlés elnökevé Hampl képviselőt, a volt szocialdemokrata munkáspárt elnökét választották meg. Hampl hangzottta, hogy az új kétpártrendszer megfelel az új viszonyoknak. Ezután

ismertette a párt programját és hangzottta, hogy az új párt a legélesebben ellenzi az osztályharcot és híve az építőmunkának, a férfiak és nők egyenjogúságának, valamint a kultúrájuk megőrzésének. Macek képviselő hangzottta, hogy az új párt jellege szocialista, de minden osztályél nélkül. Rámutatott arra, hogy a cseh nép a saját erejére van utalva. Lansman előterjesztette az új párt alapszabályait, majd bejelentette, hogy a szocialista párt hivatalos lapja, a „Pravo Lidu” december 31-ikével megszűnik és új lapot adnak ki helyette.

SZLOVÁKIAI NYUGTALANSÁG A ZSIDÓKÉRDÉSBEN.

Pozsonyból jelentik: Nagyszombat községben szombat este zsidóellenes tüntetések voltak. A lakosság kifosztotta a zsidó üzleteket és felgyújtotta a zsinagógát. Mach Sándor propagandafőnök nyugalomra intette a lakosságot és bejelentette, hogy gyökeresen és méltányosan megoldják a zsidókérdést.

HOTEL SZABÓ

BUDAPEST, IV. EGYETEM-UTCA 7.

Hotel Szabó a belváros középpontjában fekszik. Szép, tiszta, világos szobák, minden modern kényelemmel. (Központi fűtés, hideg-meleg folyóvíz, telefon, stb.) Polgári szálló — polgári árak!

Eucharisztikus Világkongresszusi Almanach

Diszes kötés, művészi kiállítás. Több száz fénykép.
Ara a pénz előzetes beküldése esetén **420 Lei.**

Rendelje meg még ma az „ECCLESIA” könyvkereskedés Oradea, vagy a „MAGYAR LAPOK” útján!
LEGSZEBB AJÁNDÉK!

Két érdekes találmány

Ujfajta koporsó és zsenie-felfedező zongora

Budapestről jelentik: Két érdekes találmány foglalkoztatja most a közvéleményt. Az egyik a tetszhalottak számára készült koporsó, a másik zsenie-felfedező zongora. A zsenik körül kevesebb baj szokott történni, mint azoknál a szerencsétlenekkel, akiket tetszhalott állapotban temetnek el és a koporsóban fulladnak meg. A Szabadalmi Hivatal erre a különös találmányra is ráütötte a szabadalmi pecsétet.

A halottakat feltámasztó koporsó Szenté László 35 éves rákoscabai lakatosmester találmánya. Szenté négy polgárit végzett, nős, két gyermeke van, vallására nézve pedig katolikus. Megkérdezzük, hogyan jött rá a találmány ötletére. Ezeket mondja:

— Nagyon sok esetről tudok, amikor a halott felébred a sírban, pár nappal a temetés után. Ez azért van, mert tetszhalottként temették el.

— A találmány lényege?

— Ha a „halott” a sírban feleledne, azonnal értesíti a temetőrt, ugyanakkor azonban automatikusan gondoskodik arról, hogy amíg kihantolják a sírt, a koporsóba friss levegő kerüljön. A koporsónak keményfából vaspántokkal kell készülnie, hogy a rázuhanó földtömeg össze ne lapítsa. Mert akkor hiábavaló volna a készülék.

A műhely közepén áll egy ilyen koporsó. Kissé szélesebb és magasabb is, mint az eddigi koporsók.

— Nem a koporsó új itt tulajdonképpen, hanem a bele kombinált szerkezet. Ez áll egy elektromos csengőből és a közös áramforráshoz kapcsolt légszivattyúból. A csengőberendezés úgy van megalkotva, hogy csak abban az esetben működik, ha a halott megmozdul a sírban. Ilyenkor a temetőőr lakásán lévő táblán égni kezd egy vörös lámpa és ég addig, amíg a megfelelő számú sírt ki nem hantolják. Ez azonban csak egyik része a dolognak. A másik rész nem kevésbé fontos: a légszivattyú. Amint a csengő működni kezd, azonnal kapcsol a légszivattyú motorja is. A két szerkezet konstrukciója olyan precíz, hogy üzemi zavar ki van zárva. Az áramforrás: mindössze három zseblámpa-elem.

— Ha a találmányt felkarolják és rendszeresítik, akkor kissé modernizálni kell a temetőberendezéseket. A temetőőr lakásán egy, a telefon-házikóponthoz hasonló kapcsolótábla lesz, megfelelő számú piros lámpával és vészcsengővel. Minden halott harminc napig lesz elektromos összeköttetésben az állandó felügyelet alatt lévő táblával. Az ugyanis már majdnem kizárt dolog, hogy egy tetszhalott harminc nap múlva is életre keljen.

Turáni Kovács találmánya

A zseniket felfedező zongora Turáni Kovács Imre szobrászművész találmánya. Turáni Kovács, a modern Leonardo da Vinci; szobrász, festő, zenész, építész, úrvezető és völegény egy személyben. Azonkívül Sidló Ferenc legfrissebb tanársegéde, két nappal ezelőtt neveztek ki.

Turáni Kovácsot az epreskerti műteremben lehet megtalálni. Ott szobrászkodik reggeltől estig. Pár hét óta Kovács az Epreskert slágerje. Nagyon becsülték eddig is, de mióta találmányának értékesítésére vonatkozó tárgyalásai komoly formában megindultak, azóta, ha lehet, még jobban becsülik a fiatal tanársegédet.

— A zeneművészek felfedezésének — mondja — egyik legnagyobb akadályja az volt eddig, hogy az alkotó művész a pillanatnyi ihlet alatt születő darabot nem tudta lekottázni, mert mire leült a kottapapírhoz, ihlete már cserbenhagyta. Először le kellett játszania a darabot és csak azután lehetett kottázni. Ezen túl nem így lesz, az új zongoratalálmány segít a bajon.

— Egy elmés kottaszerkezettel kötöm össze a zongorát. A szerkezet egy gombnyomásra működésbe hozható. Ha a művész lelkében már megszületett a darab, akkor egy gomb-

nyomásra bekapcsolja a kottázószerkezetet és újból, most már hibátlannul, lejátszza a kompozíciót. A szerkezet kottára veti a játékot, ez a lényeg.

— A találmányok szabadalmaztatása terén közismert magyar báró támogatja az immár szabadalmazott kottázó zongorát. Egy angol zongoragyárral folynak a tárgyalások.

— Mibe fog kerülni egy kottázó zongora?

— Alig többbe, mint a nem kottázó. Mindenkinek meglesz a lehetősége, hogy házi úton fölfedeztesse a zsenialitását.

A módszer érdekes. Vajon lesz-e a jövőben több zseni a zene terén? A jövő zeneszerzője már itt van. Hogy a fölfedezés olyan könnyen megy-e majd, az még egyelőre a jövő — zenéje.

Indulás előtt hat órával kiadják a vonatok jegyeit

Bucurestiből jelentik: A CFR vezérigazgatósága közli az utasokkal, hogy az állomási jegypénztárak ezután a vonatok indulása előtt hat órával kiadják már a jegyeket. A közönség saját érdekében cselekszik és egyben a jegypénztárak munkáját is megkönnyíti, ha már órákkal a vonat indulása előtt megváltja a jegyeket. Az eddigi gyakorlat szerint, a közönség abban a tévhitben volt, hogy a jegyeket csak a vonat indulása előtt válthatja meg, ami rendszerint nagy tolongást okozott. Ezeknek a kellemetlenségeknek elkerülése végett a vezérigazgatóság elrendelte, hogy nemcsak az ünnepek alatt, hanem ezután általában naponta 0 órától 6 óráig, 6 órától déli 12 óráig, 12-től 1 óráig és 18 órától 24 óráig terjedő időben már a kezdeti időpontban kiadják a közbeeső hat órában induló bármely vonatra a jegyeket.

Színes pósta

*

UJ JAPÁN FALÁLMA NY

Tokióból jelentik: A japánok régóta foglalkoznak, mégpedig nagy szerencsével, mágneses ötvözetekkel. Nemrégiben Honda és Mishima leplezték meg a világot olyan mágnesanyagokkal, amelyek a régi mágneseket teljesítményükben sokszorosan felülmúlják. Legújabbán pedig Masumoto olyan vasötvözetet bukkan, amely kiválóan alkalmas a nagyteljesítményű elektromágnesek vasmagjainak készítésére. Fel-találóját ezt az ötvözetet „sendus”-nak nevezte el. Az ötvözetet kiváló mágneses tulajdonsága mellett még roppant olcsó is.

*

ELÁRVEREZNEK EGY HIRES IRODALMI LEGYEZŐT

Párizsban a Hotel Drouot árverési csarnokában nemrégiben árverezték el Caillavet márkinő híres „irodalmi legyezőjét”, amelynek minden kis lapjára egy-egy nagy francia író írt emlékmondatot. Ez a legyező kicsinyben ma is visszatükrözi a márkinő híres irodalmi szalonjának atmoszféráját. A legyező szárnyain Ros-tand, Porto-Riche, Anatole France, Capus, Sardou, Feydeau, Hervieu, Lavedan, Marcel Pre-vost, Halévy, Noailles grófnő, stb. emlékmonda-tai olvashatók.

*

UJABB MERÉSZ SZIVMŰTÉT.

Londonból jelentik: Mungér Katalin kilenc-éves leánya majdnem haldoklott, mikor a londoni szívbetegsége kórházába szállították. A szív-burokra lerakódott vastag mészréteg annyira megnehezítette a szív működését, hogy minden pillanatban szívbénulástól tartottak. Az orvosok ritka merész műtétet hajtottak végre a gyermekre: megnyitották a mellüreget és a szívburoklatot, lefeszítették a szívről a mészréteget, majd a seb bevarrása után oxigénátorba helyezték a kis beteget, akinek két vérátömlesztést adtak.

*

A DOHÁNYFÜST FOKOZZA AZ INTELLIGENCIÁT

Cincinnati egyik tudós egyetemi tanára nagy előadást tartott arról, hogy a dohányfüst határozottan fokozza az intelligenciát. A tanár fehér patkányokkal kísérletezett és azt találta, hogy a dohányfüstös kalitkában tartott patkányok sokkal intelligensebbek és tanulékonyabbak és gyorsabbak voltak, mint azok, amelyeket nem részesítettek a nikotín jótékony hatásaiban. A dohányosok ennek az előadásnak mielőttire nagyon örülhetnek, csak az a kérdés, hogy az ember ugyanúgy reagál-e a dohányfüstre, mint a patkány?

*

ANGOL ÁLLAMI SZOLGÁLTATBA LÉP KÉT MAJOM.

Singaporéból jelentik, hogy az ottani kormány 200 font előirányzását kérte két majom vásárlására, amelyeket a növényntani intézet hivatalnokai arra használnának, hogy növényntani-lag érdekes leveleket gyűjtsenek velük magas fákról. A majmok eltartása a közoktatásügyi tárcát terhelné és a kormány javaslata hangoztatja: a szakértők meggyőződtek afelől, hogy a megvásárlandó állatok megértik a malajji nyelven kapott utasításokat, tehát az állami alkalmaztatáshoz szükséges képzés birtokában vannak.

*

KÍNÁBAN OLVASSÁK A LEGTÖBB KERESZTÉNY KÖNYVEKET

Kína a legújabb világjelentések szerint első helyen áll az országok között, amelyek keresztény irodalmat olvasnak. Évente többmillió példány bibliát vásárol fel a nagy birodalom. Összesen tízmillió Bibliát, Újtestamentumot és más vallásos iratot vesz fel Kína évente. Természetesen ezek között nemcsak katolikus, hanem a legkülönbözőbb kiadású protestáns bibliák is találhatók. Az egyik ilyen társaság 1863 óta 70 millió példány Bibliát adott el. A könyvek ára igen olcsó, de nem adják ingyen, hogy vissza ne lehessen élni vele. A missziós társaságok kihasználják azt a könnyebbséget, hogy Kínában adómentesség áll fenn a nevelésértékű irodalomra.

Vesebajosoknak nélkülözhetetlen!

Hogyan éljen a vesebajos ember?

Írta: Dr. Lukács Pál főorvos.

Orvosi tanácsok, diétás utbaigazítások

Ara 95 lei.

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Nagyvárad, II. Károly király-út 5. sz.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Belföldön: Egész évre 900, félévre 450
negyedévre 225, egy óra 75 lei.

Magyarországon: Egész évre 50 P, félévre 25 P, negyedévre 15 P
Egyes szám ára 20 fillér, vasárnap és ünnepeken 24 fillér.

Postatakarékpénztári csekk számlánk száma: 80.037

Telefon: 12-27.

Kolozsvári szerkesztő: dr. Sulyok István.

Kéziratokat nem örvünk meg és nem adunk vissza.

Időjárás

A bucuresti időjárás-kutató intézet jelentése szerint a várható időjárás: Keleti szél, nyugaton borulás, keleten derűsebb idő. Az alacsonyabb fekvésű területeken éjjeli fagy.

Bucuresti. Saját tud. Vasárnap este a hőmérséklet az országban minusz 2 fok volt. Besztercén és plusz 7 fok Buzauban, Bucurestiben tegnap este csak plusz egy fok volt. A hőmérséklet ország-szerte esett.

SZATMÁRON MEGKEZDTEK AZ ÚJ VÁLASZTÓI NÉVJEGYZEK ÖSSZEÁLLÍTÁSÁT. Saját tud. Szatmáron hétfőn reggel megkezdtek az új választói névjegyzék összeállítását. Az új alkotmány életbeléptetése következtében tudvalevően a régi választói listák érvényüket veszítették. Azoknak, akik 30-ik életévüket betöltötték, állampolgárságukat igazolni tudják és legkevesebb egy év óta hozzájárulnak a városi terhekhez, december 30-ig kell benyújtaniok felbájosítatlan kérvényüket a polgármesteri hivatalhoz.

Bardócz Árpád festőművész meghalt. Budapestről jelentik: Egész művészcsaládunkat és azon túl számos jóemberét és barátját is fájdalommal érinti az a hír, hogy Bardócz Árpád festőművész szombat reggel, rövid betegség után, 56 éves korában meghalt a Bakay-klinikán. Budapestben ugye azóta mindenki ismert a állandóan derűs kedvű, mosolygós és jóízű hangos beszédű művészt. Jó cimborá és derék bajtárs volt. Mint művész is megállította helyét. Minden műfajban otthonos volt, festett nagyméretű és mozgalmas tárgyú kompozíciókat, tájképeket és arcképeket. Néhány évvel ezelőtt Egyiptomban töltött hosszabb időt és ott a felfestésben is szép sikereket ért. A háboruban harminchárom hónapot töltött a harcokban és több litográfia albumban örökítette meg élményeit. Illusztrálni is ötle-tesen tudott és néhány kedves gyermek-képek-könyv került ki keze alól. A háborút számos hadiküldetésével, mint tartalékos tiszt végezte be. Temetése hétfőn délután félnyolc órakor volt a rákoskeresztúri temetőben. Bardócz Árpádot Erdélyben is sokan ismerték, dolgozott a nagybányai művésztelenen s kiállításokat rendezett Nagyváradon, Aradon és Kolozsváron is.

MÁRAMAROSSZIGETEN LEGDRÁGABB A VILLANY. Saját tud. A város vezetősége gyűlést tartott, amelyen a városi villamosművek áramdíjának felemelése szerepelt. A gyűlésen határozatlan kimondták, hogy december 1-től visszamenőleg az áramdíjat az eddigi 15 leies kilowattóról 18 leire emelik. Ezzel a határozattal az egész országban a legmagasabb áramdíj Máramarosszigeten van, mert Bucurestiben 9, Kolozsváron 11 és fél és Szatmáron 15 lei a villanyáram kilowattónként.

A szatmári nyugdíjasok és az állampolgárság igazolása. Saját tud. Ismeretes, hogy kormányrendelet értelmében a nyugdíjasoknak igazolniuk kellett állampolgársági helyzetüket. A rendelet Szatmáron mintegy 1600 nyugdíjast érintett, akik közül 133 nem tudta felmutatni az állampolgársági bizonyítványt. Ezek a nyugdíjasok a kifizetésnél nem kapták meg november havi illetményeiket, később azonban 93 nyugdíjasnak folyósították a járulékát, mert a nyugdíjközpontokhoz kérvényt adtak be és a kérvényben pontosan kimutatták állampolgársági helyzetüket. Nagyvony nyugdíjas nem küldte el kérvényét ezért elestek a nyugdíjtól. Ertesztéseink szerint azok, akik kérvényüket idejében elküldték, a decemberi nyugdíjait is megkapják.

A máramarosi kincstári erdőkezelések felülvizsgálása. Máramarossziget. Saját tud. Nedelcovici erdészeti főfelügyelő Máramarosszigetre érkezett, ahonnan — hivatalos körutja során — a megyében levő kincstári erdőkezeléseket látogatja meg és vizsgálja felül.

Piaci árak Nagyváradon. Búza 370—380, rozs 290, árpa 360, zab 420—430, tengeri 280—290.

Letartóztatták a bécsi Anker kenyérgyár vezérigazgatóját. Bécsből jelentik: Búcskai kerületi vezető Führert, a bécsi Anker kenyérgyár vezérigazgatóját és Winkler volt osztrák alkancellárt, a gyár igazgatóját kizárta a pártból. Führer, akit letartóztattak, magas fizetésén kívül előlegeket vett fel, amelyeket sohasem fizetett vissza. Munkáját vagy egyáltalában nem, vagy csak nagyon felületesen végezte. Winkler volt alkancellár, ugylátszik, szintén részese Führer vesztegetési botránynak.

A lelkinapot csütörtökön újra megtartjuk a nagyvárad Szociális Testvérek szökházában, Str. Crișan 2. szám alatt. Szeretettel kerjük kedves Katolikus Nőtestvéreinket, hogy azon minél nagyobb számban vegyenek részt. A szent karácsonyi ünnepekre a legszebb, legbensőségesebb előkészület. Egésznapos bentlakás kötelező, ellátásdíj egész napra 30 lei. Vezetőség.

Rejtélyes robbanás történt egy angol tehergőzösön. Marselleből jelentik: A „Mariade” angol tehergőzcsón robbanás történt. A gőzöst novemberben Valenciában bombatalálat érte és Marsellebe vontatták. A robbanás szombat délután történt s 13 munkás tartózkodott a hajón. A fedélzeten volt munkások közül három súlyos sérüléseket szenvedett. Később a hajó mélyében három megsebesedett holttestet találtak. Attól lehet tartani, hogy még emelkedni fog a halottak száma. A robbanás oka még nem sikerült megállapítani.

A levegőt nyelő emberek...

Borzalmas kellemetlenséget idéz elő majdnem minden tizedik embernél egy ideges eredetű u. n. (aerophagia) tulsok levegőt nyelő embertípus. Ezen kellemetlenség abból áll, hogy a gyomor és a bél megtelnek levegővel és borzasztó felfúvódást és feszültséget idéz elő a gyomor- és belrendszerben, sőt a rekeszizmokat is annyira feltolja, hogy nehéz légezős áll a szívre is kellemetlen érzést, nyomást gyakorol. A beteg enni nem bír és ha eszik, azonnal hányingere van, szédül, fejfájást érez, valósággal elkeseríti egész életét.

A világhírű amerikai Gastro D. megszünteti ezeket az ideges és gyomorra visszavezethető zavartokat és így gyógyíthatatlannak hitt fennfenti esetekben is rendkívüli hatásokat értek el vele.

Gastro D. kapható gyógyszerárakban és drogériákban vagy megrendelhető 135 lei utánvét mellett Cseászár E. gyógyszerárán, Bucuresti, Calea Victoriei 124.

Megmérgezte magát József Attila huga. Budapestről jelentik: A Pozsonyi-ut 23. számú ház egyik lakásában megmérgezte magát Bányai Lászlóné, József Attila, a tragikus sorsú költő huga. Az aszony bátyja halála után néhány héttel költözött ebbe a lakásba és állandóan panaszkodott, hogy nehéz anyagi viszonyok között él. Egy ízben már öngyilkosságot követett el, de akkor megmentették. A Rókusban ápolják. Állapota az orvosok véleménye szerint rendkívül súlyos.

Bérmozgalmat kezdtek az állami bányamunkások. Nagybánya. Saját tud. A nagybányai állami bányamunkások kezdeményezésére az összes állami bányák kézimunkás alkalmazottai bérmozgalmat kezdtek. A munkások hivatkoznak arra, hogy a megélhetésükkel drágult a mostani fizetésükből nem megélni, hanem csak nyomorogni tudnak. A munkások elhatározták, hogy 1939 április 1-ével a kollektív szerződést felmondják. Határozatukat küldöttség útján hozták a nagybányai központj bányavezetőség tudomására, ahol egy emlékiratot is beterjesztettek. Az emlékiratot az igazgatóság felküldte Bucurestibe.

Aranyérmek felértékelése az örökségi eljárás folyamán. Kolozsvár. Saját tud. Vita merült fel egy örökségi eljárás illetékeztése kapcsán, hogy a hátramaradt aranyérmek milyen árfolyam szerint illetékeztetendők. Ismeretes például, hogy a Napoleon aranyak hivatalos árfolyama 878 lei, míg a szabad forgalomban az ára 1400—1500 lei között váltakozik. A pénzügyi közegek az örökségi illeték megállapításánál az érmék forgalmi értékét vették alapul, míg az örökösök a hivatalos árfolyamán történő értékelés mellett károsodtak azon indoklással, hogy a fiskus nem indulhat ki egy törvényellenes cselekedet — az aranyérmek szabad forgalombahozatala — feltételezéséből. A fiskus közegei a központi bélyegbizottság döntését kérték ki, amely most tartott ülésén elhatározta, hogy a Nemzeti Bank véleményét kéri ki az ügyben.

Temetés. Szigeti Szóllóssy Istvánné szül. Barra Olga Nagyváradon elhunyt. Temetése tegnap délután volt a Haller-kápolnából. (Erdélyi „Concordia”.)

Erdői József 48 éves korában meghalt. Temetése december 13-án délután 3 órakor lesz Nagyváradon a Dumitriu Onciu-utca 2. számú lakásától az olasz temetőbe. (Caritas.)

Nagysikerű Kőlcsey-émlékest Nagyváradon.

Nagyvárad. Saját tud. Kőlcsey Ferenc emlékének áldozott a költő halálának százéves fordulója alkalmából a Lórántffy Zsuzsanna jótékony négyzet vasárnap este. A református otthon díszteremében népes közönség gyűlt össze, hogy meghallgassa és őszinte elismeréssel adozzon az előadónak, akik ennek az emlékünnepek alkalmából széleskörű és színvonalas előadás keretében világitották rá a halhatatlan magyar költő életére és munkássága eredményeire. Az előadást a Református Dalkör nyitányra vezette be, majd Táber Gyéza beszélt Kőlcseyről, a szónokról és közéleti férfiúról. A kiváló író tömör és élvezetes előadásán meglátszott, hogy otthon van abban a korban, amelyet ismertettek s teljes mértékben ismeri azokat a célkitűzéseket is, amelyek Kőlcsey Ferencet közéletre szereztek alkalmával vezették. Szentimre János Kőlcsey életének kitűnő kutatója lépett ezután a pódiumra s erős vonalakkal vázolta a közönség elé mindazokat a tetteket és alkotásokat, amelyek Kőlcseyt az embert és a költőt jellemzik. Szentimre János és a költő jellemző Kőlcsey szövegére írt Kodály-dalt énekelt, dr. Szabó Sándorné zongorakísérettel. A ritka zenei élményt nyújtó énekszám után Berde Mária tartotta meg előadását s eddig még nem teljesen ismert oldalairól mutatta be Kőlcseyt a költőt és kritikusát. Szentimre János néhány újabb élvezetes énekszámát után még Olosz Lajos, a Kisjénőn élő kiváló erdélyi költő beszélt Kőlcsey bölcselkedéséről.

Meghalt a füstnélküli löpor feltalálója. Washingtonból jelentik: Monroe Eduard Károly, vegyész, a füstnélküli puska feltalálója, 89 éves korában elhunyt. Füstnélküli, vagy szabatosabban szólva: gyér füsttel robbanó puska már a múlt század második felében, a nagyteljesítményű robbanóanyagok felfedezése után igyekeztek ez anyagok, különösen a nitrocellulóz felhasználásával gyártani. Az első ily nitropreparátumok közt volt Uchatius-nak, a monarchia régi tüzérségi tábornokának lövőanyaga, azután Augendre fehér löpora, Schultze füsttlen löpora, továbbá Franciaországban Vieille és Palema, Angliában Hengst és Németországban a hamburgi Gausgyár kevés füstöt fejlesztő löpora. Ezek közt a feltalálók közt foglalja el helyét Monroe, akinek találmányát az amerikai hadsereg számára értékesítették.

Zürichi záriat. Párizs 11.66, London 20.68, Newyork 442 fél, Brüsszel 74.45, Milánó 23.27 fél, Amsterdám 240.45, Berlin 177.30, Prága 15.14, Varsó 83, Belgrád 10, Bucuresti 325.

Titokzatos körülmények között meghalt egy munkás. Nagyvárad. Saját tud. Erdélyi József 41 éves jéggyári munkás vasárnap este hirtelen rosszul lett. Mire a mentők megérkeztek, már halott volt. A hatóság vizsgálatot indított a titokzatos halál ügyében.

Lejátszták Gassenfeittal a betöréssel. Nagyvárad. Saját tud. A rendőrség szombaton lejátszatta Gassenfeit Antallal mindazokat a betöréseket, amelyeket elkövetett, majd a helyszíni szemlék befejezése után folytatta kihallgatását. Beidézte a rendőrség továbbá mindazokat, akikkel a megrögzött betörő „üzleti” összeköttetésben állt. Gassenfeitot hétfőn délután szembesítették valamennyi orgazdájával s kedden előreláthatólag átadják az ügyésznek.

* A legideálisabb hashajtó, vértisztító, epahajtó a dr. Földes-féle Solvo pirula. Székrekedés, bélrenyheség, rosz emésztés, gyomororotás, felfúvódás, gyomor és bélfájdalmaknál teljes gyógyulást nyújt. Egy doboz ára 20 lei. Minden városi és vidéki gyógyszerárban és drogériában kapható.

Belföldi sporteredmények

Nagyvárad. Tőrekvés—NAC 3:3 (2:1) Már 2:0-ra és 3:1-re vezetett a Tőrekvés, de a NAC a finisben egyenlített. Góllövők: Tóth, Balcz és Bonac, illetve Spielmann és Haláti (2).

Bucuresti. Juventus—Macabi 8:1 (3:1). Praszler nagy formában van. Négy gólt lőtt. Zalescu és Nacu 2—2 gólt lőttek. A Macabi gólját Krausz szerezte. — Sp. Studentesc—Unirea Tricolor 1:0 (0:0). Az egyetlen gólt Marinescu lőtte.

Kolozsvár. Universitatea—Academia 6:3. — Victoria—Városi kombinált 9:4.

Temesvár. TMAC—Kadima 2:0. Mindkét gólt Reiter lőtte.

Külföldi sporteredmények

Hamburg. Budapest válogatott csapata 2:1 (2:0) arányban győzte le Hamburg város labdarúgó válogatottját. A magyar gólokat Zsengellér szerezte.

Gladbach. A magyar B) válogatott 3:0 (1:0) arányban biztosan nyeri a városi válogatott ellen.

A nagyváradi-olaszi férfi és női Mária kongregációk jubiláris diszközgyűlése

Nagyváradi. Saját tud. Lelkesedéstől kipirult arcú közönség töltötte meg vasárnap délután az Orsolya-zárda dísztermét. A váradi-olaszi férfi és női Mária Kongregációk ünnepelték fennállásuk negyedszázados jubileumát. Az ünnepségen megjelent Fiedler István megyéspüspök és Gresinszky Antal nagyprépost vezetésével a káptalan, központi papság és a hívek nagyszámában.

Az ünnepély a kongreganista himnusz elénekülésével kezdődött. Majd a Liszt Ferenc Enek- és Zenekar András Ede zenetanár, országos karnagy vezetésével egyházi énekeket adott elő megérdemelt siker mellett.

Ezután Imrik S. Zoltán pápai prelátus-kanonok mondott megnyitó beszédet. Majd Müller Ave Mária-ját énekelte Sándor Edit. Csengő szopránja spontán lelkesedést váltott ki. Zongorán kísérte dr. Szalay Elemér.

Ezután az Urak Kongregációjának harminceves történetét ismertette dr. Papp Károly ügyvéd. Beszámolójában ismertette a kongregáció megalakulását és a lefolyt harminc év alatt kifejtett munkásságát. Varga Jozsef: Gounod: Ave Mária-ját énekelte kiforrott művészettel. Zongorán dr. Szalay Elemér kísérte.

Az Urnók Kongregációjának 25 éves munkásságáról Pap Sándorné tanárnő mondott kitűnően felépített és mindvégig lebilincselő beszámolót. Bánáss László: Szeretlek szép Szűz Mária c. éneket énekelte Kárpáthy Csilla nagy és őszinte sikerrel.

Az Orsolya-zárda kongreganista növendékei Sik Sándor „Hit” című költeményeit adták elő szavalókórusban, igen szép sikerrel. Ezután Horváth Árpád vezérigazgató, a férfi kongregáció prefektusa mondott ünnepi beszédet. Szép beszédében a kongreganista élet titkait és azoknak célkitűzéseit vázolta keresetlen, őszinte szavakkal.

— A kongregáció a Mária tisztelet szociális megtestesítője — mondotta, — ez a tisztelet azonban amint Krisztustól indul ki, úgy Krisztusban végződik, az apostoli buzgalomban az életszentség legmagasabb csúcsára emelkedik. A kongregációknak kettős célja van: a belső, az önmegszentelés és a külső: az

apostoli munkálkodás, mások lelkének megmentéséért. Megalkuvás nélküli harc a hitigazságokért, harc a bűn és az erkölcstelenség ellen. Bevinni Krisztust a családba, a társadalomba és az emberek lelkébe. A kongregáció apostolképző iskolája a katolikus akciónak. A

Meleg és lelkes érdeklődés mellett nyílt meg a váradi-velencei Katolikus Ház karácsonyi kiállítása

A keresztény társadalom meleg és lelkes érdeklődése mellett nyílt meg csütörtök délután a velencei Katolikus Nőszövetség által rendezett Karácsonyi kiállítás. A Katolikus Ház nagyterme ez alkalomból valóban elragadó látványt nyújt. Pazar színek pompáznak és a művészet, a kifinomult ízlés hangulata tölt be minden termet.

A vásárt vasárnap délután 5 órakor Halász Gyula c. apát-kanonok nyitotta meg. Közvetlen hangú szép beszédében méltatta a kiállítás nemes, szociális célját. Majd üdvözölte az eladókat, vevőket és a látogatókat. Ezután köszöntőt fejezte ki a vásár rendezőinek, akik példás önzetlenséggel veszik ki részüket a közösségi munkából. A megnyitó után a hatalmas közönség a kiállítás és vásár megtekintésére indult.

A Katolikus Ház nagytermében rendben sorakoznak a kiállításra érkezett művészi tárgyak. A roskadásig megrakott asztalok között a szemlélő alig tud betelni azzal a pazar szépséggel, ahogyan az egyenként is gyönyörű kiállítási tárgyak izlése-
sen összehangolva egymás szépségét emelik és kiegészítik.

Nagy forgalom volt mingyárt a megnyitás után. A váradi-velencei Római Katolikus Nőszövetség átráiban dúsan megrakott asztalok díszlenek lehetetlen zsurabroszok, konyhagarnitúrák, goblein párnák, vitrinbe való apró horzsolások, keresztyéltes szőnyegek, horgolt terítők és más szebbnél-szebb kézmunkák. A kézmunkákat a Nőszövetség tagjai készítették.

rendkívül tartalmas ünnepi beszéd után a közönség szünni nem akaró lelkes ünneplésben részesítette Horváth Árpád vezérigazgatót.

Végül Fiedler István megyéspüspök zárószavaiban mesteri kis tükörben mutatta fel a két kongregáció célkitűzéseit és kétéves gyönyörű eredményeket nyújtó, egész szívvel-lelkekkel végzett munkáját.

A Liszt Ferenc Enek- és Zenekar Halmos László: Minden földet Istent dicsérik c. művet adták elő frenetikus siker mellett.

A királyhymusz elénekülésével ért véget a kegyelmekben gazdag ünnepség.

Mellette az Ecclesia könyv- és papírkereskedés sátra van, ahol értékes és művészi kiállítású kegytárgyak sorakoznak. Valóságos tündérvilágot jelent a gyermeklátogatók részére a Nőszövetség játéksátra. Tovább értékes kelim takarók, selem és bársony diványpárnák tömege tornyosul. Körülötte értékes szőnyegek sorakoznak. Külön dicsőreget érdemelnek Mátyás Jenőné iparművész-nő remek munkái és Lőrincz Kézifonottas Kösze-
rai. — Nagy csokoládégyáros sátra tűnik ki még az izlésesen feldíszített sátrak között.

A nagyterem mellett hangulatos csárdában árulják a pompás enni és innivalókat. A teremben mindenféle mosolygós arccal, a városrész társadalmának leánykái, asszonyai vezetik, igazítják utba, szolgálják ki a közönséget vidáman, kegyesen, élükön a fáradhatatlanul buzgólkodó Wallner Lászlóné, a velencei Katolikus Nőszövetség alábbi lelkes, önfeláldozó tagjai működnek közre: Pásztay Gyuláné, Székely Ferencné, Furka Lajosné, Ocskó nővérek, Wallner Irénke, Pap Jolán, Berinde Istvánné, Kalenda Jánosné, Bogdan Jánosné, Schwartz Jánosné, ifj. Kichel Mihályné, Huvé Lászlóné, Karsaj Jánosné, özv. Tempalszky Ferencné, Biró Mihályné és Bujdosó Mihályné.

Már az első nap óriási forgalom volt, de a kiállítási tárgyak még egyre-másra érkeznek. A karácsonyi kiállítás naponta délelőtt 10 óratól este 10 óráig van nyitva.

V. Gy.

A nyomtatványok, időszakos lapok és névjegykártyák felbélyegzése

— A rosszul felbélyegzett küldeményeket nem továbbítják —

Bucurestiből jelentik: A posta vezérigazgató-sága az érvényben levő postai díjtételek alapján közli, hogy a nyomtatványoknál, amelyek általában és nem időszakos, vagy személyes jelleggel bírnak és más technikai úton lettek előállítva, mint gépirással, tehát az összes könyveknél, hangjegyzetekenél, terveknél, katalógusoknál, prospektusoknál, kereskedelmi körleveleknél és értesítésekénél, amelyek egyetlen cég érdekeit szolgálják, küldeményként minden 50 gramm, vagy újabb 50 grammos súlytöredék után 1 lejt és 50 bani repülőbélyegdíjat szednek. Kézírtas tör-lések vagy hozzáadások esetén, vagy ha a küldemény személyes és időszakos jelleggel bír, akkor a küldeményt mint levelet, vagy levelező-lapot kezelik és ennek megfelelően fogják elő-jazni. Időszakos folyóiratoknak tekintendők azok a nyomtatványok, amelyek Romániában leg-alább háromhavonként megjelennek és amelye-
ket a kiadók vagy megbízottak közvetlenül kül-denek szét. Ezen időszakos folyóiratoknak iro-dalmi, tudományos, gazdasági, pénzügyi jelleg-gel kell bírni és a folyóirat címlapján fel kell legyen tüntetve megjelenésének ideje, a folyóirat vezetősége, példányonkénti vagy előfizetési ára. A díjtétel a következő: 75 grammig 25 Bani, 100 50 bani, 100 grammon felül minden megkezdett 50 grammért újabb 25 bani. A névjegykártyákat, amennyiben üdvözlési vagy gratulációs szöveget tartalmaznak, 5 szögig 1 lejt és 50 bani repülő-bélyegdíjjal szabják meg. Ha ezeknek szövege több 5 szónál, akkor mint levelek lesznek ke-zelve. A képeslevelőlapokért, tekintet nélkül a

szavak számára 3/4 lejt posta-, 50 bani repülő-bélyeg és 2 lejt kulturális-alapbélyeg fizetendő. A postakihordók által kikézsítendő cím nélküli nyomtatványok díjtételét minimális 100 példányonál 50 százalékkal leszállítják. Tízezer példányonál ez a leszállítás 75 százalékos. Az elég-telenül felbélyegzett küldeményeket dupla díj-tétellel visszaszármaztatják a feladóhoz, ha ez nem volna feltüntetve, akkor a küldeményt megsemmisítik. A postavezérigazgatóság kéri a közönséget, hogy ezt vegye tudomásul, mert el-térően az eddigi gyakorlattól, a jövőben a hely-telenül felbélyegzett küldeményeket semmi-
esetre sem fogják a címzetthez eljuttatni.

Ujabb felhívás a téli segélyakcióra való adakozásra. A nagyváradi Háztulajdonosok Szö-vetségének vezetősége — mint ismeretes — rö-viddel ezelőtt felszólítást intézett a város lakos-ságához. Ebben a felhívásban kérte a lakossá-got s elsősorban a háztulajdonosokat, hogy te-hetségükhöz mérten járuljanak hozzá a nyo-morgók segélyezéséhez. Az első felhívás, sajnos, nem vezetett kellő eredményre. Voltak ugyan, akik megértették és átértékelték a felhívás fonto-ságát — a koldus kérdés azonban azzal a cse-kély segítséggel nem nyert megoldást. A mo-zgalmat megindítóknak éppen ezért most ismét-
len azzal a kéréssel fordulnak a háztulajdonosok-hoz, adakozzanak a nyomorgók részére. Remél-hető, hogy a újabb felhívás nem marad ered-ménytelen — s amint mondani szokás — meg-mozdul a város szíve

Onnek is szüksége van arra,

hogy tökéletesen megtanulja a német nyelvet!

Játszva és a legrövidebb idő alatt tökéletesen megtanul németül!

most már III. kiadásában megjelent

Tanuljunk könnyen gyorsan németül

című, magántanulásra kiválóan alkalmas nyelvkönyvből, amelyet

Dr. Ernst Häckel tanár,

a Pázmány Péter Tud. Egyetem előadója, a báró Eötvös Coll. tanára írt.

Ha valóban rövid idő alatt könnyen, szinte játszva akarja megtanulni az Ön számára nélkülözhetetlen német nyelvet, úgy azonnal vásárolja meg e művet, amelynek bővített, szó-jegyzékkel és a feladványok megfejtesével kiegészített

III. kiadása most jelent meg!

Ez a magántanulásra kiválóan alkalmas német nyelvtan néhány hónap alatt érte el harmadik kiadását!

Ara fűzve 200 lejt és 10 lejt portó.

KÖZGAZDASÁG

Az Aussigi Tröszt magábaolvastja a Szlovákiában maradt nagy vegyipari vállalatokat

Prágából jelentik: Azok a politikai területi és gazdasági változások, amelyek a mai Csehszlovákiában az utóbbi időben végbementek, teljesen új irányba terelték egyes ipari és gazdasági vállalatoknak jövőbeni tevékenységét. A legjelentősebb csehországi vegyipari vállalat, az Aussiger Chemische Verein prágai központja dr. Jaroslav Preisz-nek, a Zivnostenska Banka elnök-vezérigazgatójának elnöksége alatt a napokban igazgatósági ülést tartott, amelyen elhatározták a vállalatnak a „Solo“ gyufagyári fronttal való fúzióját. A fúzió keresztülvételére december 19-ére összehívták mindkét vállalat rendkívüli közgyűlését. A két vállalat között

már 1933 óta igen közeli kapcsolatok állnak fenn. Ebben az időben ugyanis az Aussiger Chemische az összeomlott Kreuger-konzern birtokából átvett egy jelentős Solo-részvény-pakettet. Az Aussiger Chemische és a Solo üzemein kívül a konzern érdekszférájába tartozik a Zsolnai Vegyipari Gyár, továbbá a Handlovai Kőszénbánya. Ugyancsak a konzernhez fog tartozni a jövőben Szlovákia legnagyobb gyufagyára, továbbá a Rózsahegy-i Cellulóze- és Papírgyár, valamint a Vág melletti Turányban a nagy gőzfűrészipartelep, mely a terület legnagyobb irányú ipartelepe.

Nagy áresések a pamutpiacon

Allamközi pamutüzlet Anglia és Amerika között?

Londonból jelentik: Az elmúlt napokban az angol pamutpiacra nagy áresések voltak, amelyeknek során valamennyi pamutfajta értéke érzékenyen csökkent. Az ársökkenésnek érdekes, árucsere kivülálló okai vannak.

A lánghangulat ez alkalommal a pamutügynökök rossz hangulatából indult ki. A pamutügynökök, akik az angol szabadkereskedelemben vannak szokva, nagy meglepetéssel hallották, hogy legutóbb az angol kormány közvetlenül vásárolt bűzát Amerikában és a közvetlen üzletkötés folytán a kereskedelem közvetítő szerepét nem játszotta. A különböző termények adás-vételével foglalkozó ügynökök nyugtalanul látták, hogy a közvetlen államközi üzletek rendszerének lehetősége Angliában is megnyílt és attól tartanak, hogy államközi pamutüzlet jöhet létre Amerika és Anglia kö-

zött is. Miután az Egyesült Államokban nagy felesleges pamutkészletek vannak, nem lehetetlen, hogy ebből jelentős tétel felkínálnak majd az angol kormánynak is, amit azután közvetlenül, a kereskedelem kikapcsolásával adnak el. E lehetőség hatása alatt egyetlen napon az amerikai pamut ára 14—15 ponttal, az angoliai pamut ára 12—16 ponttal esett.

Az amerikai pamutkészletek tudvalevőleg igen nagyok. Komoly becslések szerint a pamutév végén, júliusban az amerikai kormány birtokában 10 millió bála pamut lesz, az egész világ gyapjúkészlete pedig 14 millió bála, úgyhogy e döntő időpontban a világ egyévi pamutszükséglete fog rendelkezésre állni feleslegként, az új termést figyelembe sem véve.

Svájci és német tőkével két nagyvállalat alakult a jugoszláv bauxit feldolgozására

Belgrádból jelentik: A jugoszláv bauxitkutatások során kitűnő lelőterületeket tártak fel a Siroki-hegységben. Ennek a Közép-Jugoszlávián átvonuló hegláncnak egész északi része rendkívül gazdag bauxitban, mely a 65 százalékos átlagos európai alumíniumtartalommal szemben 72 százalékos alumíniumot tartalmaz. Ennek a kitűnő minőségű és nagymennyiségű bauxitnak feldolgozására újabban két vállalat létesült Jugoszláviában. Az egyik a Pan-Bauxit A. G., melyet német tőkével alapítottak, a másik pedig az Urgowaca A. G., mely mégott svájci tőkeérdekeltség áll. A két új bauxitfeldolgozóvállalat tevékenysége jelentős lépés Jugoszlávia iparosodása terén s gazdasági körökben nagy várakozással tekintenek elébe.

Huszezer gyümölcsfacemete a mármaros gyümölcstermelőknek. Mármarosziget. Saját tud. Az itteni mezőgazdasági kamara részére a miniszterium 20 ezer darab gyümölcsfa csemétét küldött, hogy azokat osszák ki a megye gyümölcstermelő gazdái között.

IPAROS-HIREK

A faipari csoport folyó hó 13-án, kedden este fél 7 órakor a Str. Alexandri 13. szám alatti helyiségünkben taggyűlést tart fontos tárgyszorozattal, amelyre a csoporthoz tartozó összes szakmakat meghívja az elnökség.

A vas- és fémiparosok csoportja f. hó 14-én, szerda este fél 7 órakor taggyűlést tart a Strada Alexandri 13. szám alatti helyiségben. Kérjük, hogy föltétlenül megjelenjen szíveskedjenek, mert fontos szakmai ügyek kerülnek megtárgyalásra. Elnökség

A Herendi Porcellángyár százéves jubileuma

Budapestről jelentik: A jövő esztendőben lesz száz éve annak, hogy megalakult a világhírű Herendi Porcellángyár. Ezt a szép jubileumot megünnepli a Herendi Porcellángyár Rt., amely ebből az alkalomból nagy szabású kiállítását rendez. A gyár vezetősége ezenkívül megíratta a Herendi gyár történetét is.

Gazdag tartalommal jelent meg a „Szövetkezeti Értesítő” karácsonyi száma. A Gazdasági és Hitelszövetkezetek Szövetségének kiadásában megjelenő „Szövetkezeti Értesítő” rendkívül gazdag karácsonyi számot adott ki. Az ünnepi számot a lap szerkesztőjének, dr. Oberding József György karácsonyi vezércikke vezeti be. Zoltáni Pál: a mi erősségünk cikke a szövetkezeti élet belső tartalmának, a szövetkezeti eszme átéréseinek és gyakorlati alkalmazásának a kérdésével foglalkozik. Dr. P. János Béla a szövetkezeti eszmetörténetet ismerteti a római katolikus iskolákban. Perjessy János a szövetkezeti tőkegyűjtés kérdésével foglalkozik. Nagy cikkben számol be a lap a gyergyószentmiklósi szövetkezeti értekezletről. A tejszövetkezeti rovatban dr. Kukuljevic József a szarvasmarha meddőségének okai- val és azok elhárításával foglalkozik. A törvények és rendeletek rovat a repülőbélyegztörvény módosítására és alkalmazására vonatkozó legújabb rendeletet, valamint a királyi helytartóságok adó- és illetékügyi hatáskörét ismerteti. A hivatalos részről kiemeljük az adóügyi átutaltást. A lapot gazdag híryanag zárja be. Külön kiemeljük a lap „Szövetkezeti Falnaptár” mellékletét. Azok, akik a szövetkezeti élet iránt komolyabban érdeklődnek, nem nélkülözhetik ezt a kitűnően szerkesztett szaklapot. A havonta megjelenő lap előfizetési ára magánosoknak egy évre 60 le. Mutatványszámlát készséggel küldi a lap kiadóhivatala: Kolozsvár, Str. Memorandului 12.

Kávéházakban, vendéglőkben kárte mindenképp a „MAGYAR LAPOK”-at.

A romániai gazdasági törvényhozás utolsó húsz éve

Megkezdte előadásorozatát az E. M. E. Jog- és Társadalomtudományi szakosztálya

Kolozsvárról jelentik: E hó 8-án kezdte meg a romániai gazdasági törvényhozás utolsó húsz évéről szóló előadásorozatát az E. M. E. jog- és társadalomtudományi szakosztálya. A rendkívül érdekes témakört felölelő előadásorozatot dr. Oberding József György szakosztályi titkár bevezető előadása nyitotta meg. Bevezető előadásában a gazdasági élet és a jogi rend összefüggésének a kérdésével foglalkozott, ismertette az erre vonatkozó elméleteket, majd azon előkészítésről beszélt, amely az előadásorozat megrendezését indokolta.

Az előadásorozat megrendezését — mondotta — az elméleti szempontok mellett hogy t. i. a szakosztály rendszeres feldolgozással összefoglalja a romániai gazdasági törvényhozás elmúlt húsz évének anyagát azon kutatók számára, akik a jog és gazdasági élet összefüggését vizsgálják, vizsgálódásaikhoz előkészített anyagot szolgáltatva, jogi, pénzügyi és gazdasági történeti szempontok is indokoltak. A gazdasági törvényhozás két évtizedes korszakának nyomonkövetésével felvázolják egyben az előadók nemzetgazdasági életünk háboru utáni alakulásának kereteit is.

A bevezető előadás után dr. Asztalos Sándor szakosztályi tag tartotta meg előadását Románia mezőgazdasági törvényhozásáról. Előadásában ismertette Románia háboru előtti korszakának agrárszociális helyzetét és a mezőgazdasági törvényhozásának a mezőgazdasági élet fejlesztésére irányuló intézkedéseit. Az elmúlt utolsó két évtized mezőgazdasági törvényhozása az agrárreformtörvény korszakos intézkedésével vette kezdetét. Az agrárreform törvény teljes új alapokra helyezte az ország mezőgazdasági életét. A továbbiakban ismertette az agrárreform kapcsán előállott helyzetváltozás következtében szükségesé vált törvényhozási rendelkezéseket, majd a mezőgazdasági válsággal és annak kapcsán felmerült törvényhozási intézkedésekkel foglalkozott. Előadása befejező részében az új mezőgazdasági törvény célkitűzéseit és mezőgazdasági termelés irányításának törvényhozási rendelkezéseit tárgyalta. A nagy anyagot és szépen tagolt előadást nagy elismeréssel jutalmazta a hallgatóság.

Apechidetesek

Allást nyec szavanként 2 lei

Fűszerkereskedő

segédet azonnali belépésre keresünk. Furnica-Hangya, Nagyvárad, Str. Ciorogariu 8.

Lakás

szavanként 3 lei

Kiadó

1 és 2 szobás lakás. — Ugyanott jó állapotban levő varrógép eladó. — Nagyvárad, Str. Codriilor 11. szám.

Garzon

utcai szoba előszobával, butorral vagy anélkül azonnalra kiadó. Nagyvárad, Str. Nicolae Zsi-ga No. 7.

Nagy

utcai szoba kiadó — Nagyvárad, Str. Andrei Muresan 3. szám.

2 szobás

előszobás utca lakás (viz, villany) február 1-re kiadó. Nagyvárad, Str. Axenta Sever 13.

Adás-vétel

szavanként 3 lei

Mária-kép

aranyozott rámban 120 x100 cm. méretben eladó. Nagyvárad, Strada Delavrancea No. 24.

Illatszertár,

több évtizedes, előkelő üzlet, nagy raktárral, Femesváron, családi okok miatt eladó. Érdeklődők forduljanak dr. Czumbel Károly ügyvédhez, Nagyvárad, Str. Miron Cristea 13.

Fekete

férfi hosszú felikabát, jó állapotban, fekete báránnyal bélelve, — olcsón eladó. Nagyvárad, A. Muresanu 5. utcai lakás.

Teljes

fürdőberendezés, cserép-kályha, csomagoló ládák, hármas ablak, eladó. Nagyvárad, Str. Petofi 10.

Herbst

óra, ékszeráruház, Rezele Ferdinand 3. szám, Nagyvárad. Doxa, Omega óra 800—1000 lei és feljebb. Schaffhausen óra 3000 lei. Arany karikagyűrűk 14 karátos aranyból. — Veszek arany, ezüst, briliáns ékezeteket, arany órákat.

Mély

gyermekkosci 900 leitől kapható a Mereur varrógépüzletben. Singer varrógép 1000 lei. — Nagyvárad, Str. Nicolae Jorga 25.

PUBA CIMOT

állandóan vesz a Szent László-nyomda r. t., Oradea.

LEGUJABB

Szigorítják a magyarországi zsidótörvényt

Horthy kormányzó vadászvendégségre hívta meg Ciano grófot
Az olasz sajtó üdvözi az új magyar külügyminisztert

Budapestről jelentik: A „Hétfő” című lap jelentése szerint az új zsidótörvényt még a héten elfogadja a minisztertanács. Az előadó a jelenlegi zsidótörvénytől eltérő, teljesen új elvi alapokra fektetett javaslatot terjeszt a kormány elé. Az új javaslat az eddigi törvény rendelkezéseit jelentősen megszigorítja és úgy hirdik, hogy az új zsidótörvény az arányszámot külön-külön szabályozza a szellemi és fizikai munka terén való elhelyekedés tekintetében. A lap szerint a törvény már január végén törvényerőre emelkedik. A „Virradat” szerint az új arányszám hat-het százalékos lesz az eddigi húsz százalékkal szemben.

Budapestről jelentik: A kormányzó meghívta Ciano olasz külügyminisztert vadászatra. A

külügyminiszter a meghívásnak december hónapban tesz eleget. Azt még nem tudni, hogy Ciano a felesége is elkíséri-e Magyarországra.

Rómából jelentik: Az olasz lapok szívélyes hangon számolnak be Csáky István gróf külügyminiszteri kinevezéséről. Csáky István rokonszenvenek örvend Olaszországban. A múlt év májusában elkísérte Mussolinit líbiai útjára, az elmúlt hónapokban pedig repülőgépen Romába utazott és a cseh-magyar viszály idején döntő fontosságú megbeszélést folytatott a Duceval. Közik a lapok a külügyminiszter életrajzát és kiemelik, hogy Csáky István egyike a legkiválóbb magyar diplomatáknak, aki már a cseh-magyar kérdés elintézésénél is fontos szerepet vitt.

A földreform kérdése a Magyar Gazdasági Egyesületben

Teleki Mihály miniszter szólt arról, hogy a birtokok milyen sorrendben kerülnek kényszerbirtok alá

Budapestről jelentik: Az Első Magyar Gazdasági Egyesület nagy érdeklődés mellett tartotta meg idei közgyűlését, melyet Somssich László elnök nyitott meg. Beszédében különböző értékesítési problémákkal foglalkozott, majd a birtokpolitika kérdésére tért át. Megállapította, hogy azok között, akik ma akár hivatalból, akár demagógiából foglalkoznak ilyen problémával, sok azoknak a száma, akik a földet nem is ismerik és úgy vélik, hogy a földet is úgy lehet eldarabolni, mint ahogyan a kenyeret lehet karajokra vágni. Magyarországon nincs annyi föld, hogy annak a szétosztásával meg lehessen oldani egy túlsűrűn lakott ország összes szociális bajait. A magyar földet nem szabad politikai agitáció játéktáblájául

használni.

Ezután Teleki Mihály földművelésügyi miniszter szólt fel. Kijelentette, hogy a kormány célja minél több önálló egzisztencia teremtése. A készülő kísérleti törvényről szólva megemlítette, hogy erre a célra elsősorban a parlagon levő földeket veszik igénybe, majd az idegen állampolgárok kezében levő földeket, azután a részvénytársaságok és a bankok birtokait. Ezután kerül sor a köztul birtokok igénybevételére s csak legutoljára nyulnak hozzá az ősi birtokokhoz.

Teleki Mihály után Szilassy Béla felvidéki államtitkár szólt fel és kijelentette, hogy nem helyesli azt az elgondolást, hogy a mai nagybirtokrendszer fennmaradjon.

Krofta volt csehszlovák külügyminiszter külföldre menekült

A szlovák-magyar viszony barátságos alakulása

Bécsből jelentik: A „Völkischer Beobachter” bécsi kiadása azt jelenti Prágából, hogy Krofta volt külügyminiszter titokban elhagyta Csehszlovákiát és külföldre menekült. Megállapították, hogy Krofta több fontos okmányt vitt magával. A lap arról értesül, hogy Benes és Krofta legközelebb felszólítják, térjenek vissza Prágába és álljanak bíróság elé.

Pozsonyból jelentik: Eszterházy János, az Egyesült Magyar Párt elnöke küldöttséget mentesített Tiso szlovák miniszterelnökhöz. Eszterházy János ismertette a miniszterelnök előtt a magyarság időszerű kívánságait, mire a miniszterelnök hangoztatta, hogy jóindulattal viseltetik a magyarság iránt és kilátásba helyezte a felhozott kérdések kedvező megoldását. A megbeszélés barátságos légkörben folyt le.

SZÜLLŐ GÉZA VOLT CSEHSZLOVÁKIAI MAGYAR KÉPVISELŐ AZ ÚJ SZLOVÁKIARÓL

Pozsonyból jelentik: Szüllő Géza, a felsőház örökös tagja, a Felvidéki Egyesült Magyar Párt parlamenti klubjának volt elnöke, a visszacsatolás után, most látogatott el először Pozsonyba. Ez alkalomból nyilatkozott a Csehszlovákiában maradt magyarság lapjának, az „Új Hírek”-nek. Arra a kérdésre, hogy mi az álláspont a magyar felsőházban a szlovák-magyar megértésről, Szüllő Géza így felelt:

— Egész életemben a szlovák-magyar megértésnek voltam a híve. Akkor is, amikor a mi kezünkben volt a hatalom és akkor is, amikor a republika vezetősége ragadott minden hatalmat

magához. Ezer évig együtt élt a magyar a szlovákkal, a közös érdekek alapján. Ez magyarázza meg a rokonszenvet és ezen az uton kell tovább haladni. A szlovákok attól félnek, hogy a magyarok nincsenek megértéssel a szlovákok állami érdekei iránt. Ez kicsinybevétele a magyarok politikai érzékének. A magyarok tudják, hogy ha egy ifjú férfi lett, azt nem lehet többé csecsemővé visszafejlesztetni.

Arra a kérdésre, hogy mi a véleménye Szlovákia mostani politikai irányáról, Szüllő Géza a következőket mondotta:

— Erre, miután cenzura van, nem tudok egész nyíltan felelni. Különbséget teszek azonban az irány és a cél között. Valaki azt mondotta, szerencse, hogy Benes nem követte az én tanácsomat, mert akkor még most is vezetné a respublikát.

Arra a kérdésre, hogy miként képzei el a pozsonyi és a Szlovákiában maradt magyarság további sorsát, a volt képviselő ezeket mondotta:

— Amíg mi, magyarok, nagy tömegben éltünk Szlovákiában, elsősorban a politikumot kellett kijátszani, hogy megtarthassuk nemzeti létünket és elérhessük célunkat. Itt most a kulturában kell megerősödnie a magyarságnak, hogy fenntarthatja a magyar életet. Ez érdeke Szlovákiának is.

Az északkeleti hadsereg Csang-Kai-Sek ellen fordult

Tokióból jelentik: Kínai jelentések szerint az északkeleti hadsereg nyílt harcban áll Csang-Kai-Sekkel. Azt vetik a szemére, hogy az északnyugati tartományok védelmét elmulasztotta a délnyugati tartományok jobb védelme érdekében.

Finnország új külügyminisztere

Helsinkiből jelentik: Lapjelentések szerint a jövő hét elején Elias Erko, a „Helsingin Sanomat” demokrata napilap főszerkesztőjét Holsti utódául külügyminiszterre nevezték ki. Erko régebben diplomáciai pályán működött, majd egyideig belügyminiszter is volt.

Tisztázzák az ellentétes szlovák-ruszin határkérdéseket

Stefanik szlovák tábornok rejtélyes halála okának földerítése

Pozsonyból jelentik: Lapjelentések szerint kedden tárgyalások indultak Eperjesen a szlovák és ruszin kormány között a még tisztázatlan kérdések rendezésére. A ruszin kormány igényt tart Kelet-Szlovákiában a ruszinlakta vidékre. A ruszinok azt szeretnék, hogy a határ megvonásnál a néprajzi határokat vegyék tekintetbe. A ruszin földön egyébként a jövőben egyetlen pártalakulat lesz, a központi ukrán nemzeti tanács.

Pozsonyból jelentik: Stefanik szlovák tábornok rejtélyes halála csaknem két évtized után most élénken foglalkoztatja a szlovák közvéleményt. Stefanik, aki nagy szerepet játszott Csehszlovákia megteremtésében, 1919 május 4-ikén repülőgépen tért haza Olaszországból, hogy átvegye a hadügyi tárcát, de repülőgépe Pozsony felett állítólag viharba került, lezuhant és Stefanik meghalt. Szlovákiában arról suttogták, hogy Stefanik gépét prágai körök parancsára cseh csendőrök lőtték le gépfegyverrel. Az egyik szlovák lap most azt követeli, hogy derítsék ki az igazságot Stefanik halála körül, mert különös, hogy Benes, aki ellenséges viszonyban volt Stefanikkal, állami pénzzel, milliókért megvette az örökösöktől Stefanik feljegyzéseit és azokat a hősök emléksarnokában őrzik.

Daladier és Ribbentrop a párizsi tanácskozások után.